

Załącznik nr 1

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **filologia polska**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim

Data przeprowadzenia wizytacji: **1-2 grudnia 2022 r.**

Warszawa, 2022

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	12
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	23
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	27
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	32
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	35
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	37
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	40
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	43
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	45
5. Załączniki:	48
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	48

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Stanisław Uliasz, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Joanna Pyszny, ekspert PKA
2. dr hab. Andrzej Moroz, ekspert PKA
3. dr Jarosław Wagner, ekspert PKA
4. Małgorzata Szeląg, ekspert PKA ds. pracodawców
5. Kamil Bonas, ekspert PKA ds. studenckich
6. Katarzyna Nowak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia polska prowadzonym w Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2022/2023. Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Wizytacja została przeprowadzona zdalnie, zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej zdalnie.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	filologia polska	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	językoznawstwo 65% literaturoznawstwo 35%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów 180	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	nauczycielska – 150 godz. / 8 ECTS komunikacja medialna – 60 godz. / 2 ECTS logopedia – 60 godz. / 2 ECTS nauczanie języka polskiego jako obcego i drugiego – 90 godz. / 3 ECTS 210-240 godz./10-11 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	nauczycielska dodatkowo bibliotekoznawstwo i informacja naukowa lub komunikacja medialna lub logopedia lub nauczanie języka polskiego jako drugiego	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	16	0
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2014	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	105-117	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni	96-100	

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	63	

Nazwa kierunku studiów	filologia polska	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	językoznawstwo 65% literaturoznawstwo 35%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry 120	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	nauczycielska – 105 godz. / 5 ECTS komunikacja medialna – 30 godz. / 3 ECTS kulturoznawstwo – 30 godz. / 3 ECTS 30-105 godz. / 3-5 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	nauczycielska kulturoznawcza komunikacja medialna	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	Magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	14	0
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	844-904	
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	65-68	
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	69	

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	41	
--	----	--

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo
---	-------------------------------

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Przyjęta dla kierunku filologia polska koncepcja kształcenia wskazuje na komplementarną rolę językoznawstwa i literaturoznawstwa jako dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek studiów, z uznaniem językoznawstwa za dyscyplinę wiodącą zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu kształcenia. Celem prowadzonego kształcenia jest zapewnienie absolwentom całościowej wiedzy z zakresu rozwoju języka polskiego oraz literatury polskiej z uwzględnieniem ich specyfiki przedmiotowej i metodologicznej, rozszerzonej o perspektywę ogólnohumanistyczną. Absolwent kierunku filologia polska nabywa ogólne wykształcenie humanistyczne oraz uporządkowaną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę na temat systemu języka polskiego, jego złożoności i historycznej zmienności, a także historii literatury polskiej, kierunków rozwoju współczesnego literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz wybranych zjawisk życia kulturalnego i zasad działania ośrodków kultury i oświaty. Dodatkowo zna i rozumie współczesne procesy językowe i literackie, jak również potrafi samodzielnie je analizować, dobierając przy tym odpowiednie metody i narzędzia badawcze oraz komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii – w tym także w języku obcym – prowadzić merytoryczną dyskusję, dotyczącą problemów związanych z wybraną specjalizacją, jak również wyszukiwać i krytycznie analizować informacje z wykorzystaniem wiedzy filologicznej oraz stosować je praktycznie do realizacji zadań zawodowych.

Na studiach pierwszego stopnia filologii polskiej studenci realizują obligatoryjnie specjalność *nauczycielską*, czego efektem jest informowanie studentów o nabyciu kwalifikacji do nauczania w szkole podstawowej, co jest niezgodne ze standardem (nadanie kwalifikacji do nauczania może bowiem dotyczyć osób, które nabyły efekty uczenia się zgodne z poziomem 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, co następuje po ukończeniu studiów drugiego stopnia), oraz jedną z proponowanych specjalizacji (od roku akademickiego 2022/2023 *komunikacja medialna*, *logopedia* oraz *nauczanie języka polskiego jako obcego i drugiego*, a wcześniej – od 2020/2021 – *bibliotekoznawstwo i informacja naukowa*, *komunikacja medialna* i *logopedia*). W zakresie kształcenia *logopedycznego* Uczelnia nie realizuje w pełni standardu przygotowującego do nabycia uprawnień nauczyciela logopedy, o czym nie informuje jednak jawnie studentów. W ramach studiów drugiego stopnia studenci wybierają z kolei obligatoryjnie jeden z następujących modułów: *nauczycielski* (który stanowi kontynuację specjalności *nauczycielskiej* ze studiów pierwszego stopnia i uzupełnia standard w zakresie nabycia uprawnień do nauczania w szkole podstawowej i ponadpodstawowej), moduł w zakresie *komunikacji medialnej* oraz *kulturoznawstwa*. Absolwenci po ukończeniu modułu w zakresie *komunikacji medialnej* są przygotowani do pracy dziennikarzy w mediach, rzeczników prasowych, specjalistów w zakresie działalności reklamowej i promocyjnej czy edytorów i korektorów w wydawnictwach, po ukończeniu specjalności *nauczanie języka polskiego jako obcego i drugiego* – na studiach pierwszego stopnia – mogą pracować w charakterze nauczycieli języka polskiego jako obcego

lub drugiego w szkołach w kraju i za granicą oraz na kursach języka polskiego dla cudzoziemców. Prócz tego absolwenci studiów pierwszego stopnia w zakresie *bibliotekoznawstwa i informacji naukowej* mogą podjąć pracę w bibliotekach szkolnych, uczelnianych oraz ogólnodostępnych. Absolwenci studiów drugiego stopnia w zakresie *kulturoznawstwa* mogą zaś pracować jako animatorzy działań kulturalnych, specjaliści w jednostkach administracji państwowej i samorządowej czy krytycy literaccy, filmowi i teatralni. Akademia im. Jakuba z Paradyża nie informuje natomiast w sposób jednoznaczny o możliwych miejscach pracy absolwentów specjalności *logopedycznej*. W związku z tym, że standard przygotowujący do wykonywania zawodu nauczyciela logopedy nie jest realizowany w pełni, **rekomenduje się** wskazanie studentom konieczność uzupełnienia wykształcenia w tym zakresie, co jest uznawane za warunek konieczny nabycia uprawnień logopedycznych do pracy w szkołach.

Koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku są zgodne z misją i strategią Akademii im. Jakuba z Paradyża na lata 2016-2025 oraz z polityką jakości, zakładając powiązanie wysokiej jakości działalności naukowej z kształceniem akademickim, otwartym dodatkowo na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. Przyjęta koncepcja wpisuje się również w strategię Uczelni w zakresie przygotowania absolwentów do życia w świecie różnorodnym kulturowo, wymagającym umiejętności porozumiewania się i współpracy, a połączenie kształcenia polonistycznego ze specjalnościowym stanowi czynnik związany z kształtowaniem środowiska intelektualnego miasta, regionu i kraju. Stanowi ona również odpowiedź na potrzeby rynku pracy w regionie poprzez przygotowanie nauczycieli języka polskiego oraz osób związanych ze środowiskiem medialnym.

Realizowana na filologii polskiej koncepcja kształcenia jest związana z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową, jak również mieści się w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek. W zakresie dyscypliny wiodącej – językoznawstwa – prowadzone są badania związane z językową kreacją świata w tekstach literackich i historycznych, historią języka polskiego, wpływami komunikacji medialnej na współczesną polszczyznę i kulturę, badaniem leksyki socjolektalnej, profesjonalnej, języka religijnego czy opisu fonetyczno-fonologicznego gwar. Badania literaturoznawcze obejmują z kolei kwestie związane z opisem literatury regionu w kontekście mitu ideologicznego Ziemi Odzyskanych, literatury pogranicza, literatury współczesnej oraz problemów teoretycznoliterackich, problemów twórczości autorskiej, teatru i dramatu czy wyróżników tożsamościowych współczesnej poezji, a prócz tego relacji pomiędzy literaturą a gatunkami medialnymi. Wyniki prowadzonych badań naukowych przekładają się na rozszerzanie koncepcji kształcenia poprzez wprowadzanie do programów studiów zajęć monograficznych, sprofilowanych seminariów czy takich ćwiczeń, jak *pogranicza i kontakty językowe* czy *dzieje języka artystycznego*.

Przyjęta na ocenianym kierunku studiów koncepcja kształcenia jest zorientowana na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, a w szczególności zawodowego rynku pracy. Uwzględnia ona bowiem potrzeby rynku regionalnego w zakresie niedoborów nauczycieli języka polskiego, dziennikarzy czy pracowników instytucji publicznych zajmujących się kontaktami z mediami. Takie cele kształcenia są realizowane m.in. dzięki specjalizacjom, których koncepcja została wypracowana przy współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Przykładem wpływu otoczenia zewnętrznego na koncepcję kształcenia jest wprowadzenie specjalizacji *nauczania języka polskiego jako obcego i drugiego*, co było sugestią pracodawców, związaną koniecznością przygotowania nauczycieli do pracy z obcokrajowcami i dziećmi z doświadczeniem migracyjnym. Przykładem wpływu interesariuszy wewnętrznych jest z kolei pojawienie się specjalizacji *logopedycznej*, co było postulatem studentów.

Wypracowana na ocenianym kierunku koncepcja kształcenia uwzględnia nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jedynie pomocniczo w zakresie umożliwiającym porozumiewanie się za pomocą różnych kanałów i technik komunikacyjnych w celu rozwiązywania złożonych problemów związanych z wybraną specjalizacją. Efekty uczenia się zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia w zakresie profilu ogólnoakademickiego oraz uwzględniają specyfikę ocenianego kierunku. Przede wszystkim wskazują one na problematykę badawczą zgodną z dyscyplinami językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których został przyporządkowany kierunek filologia polska. Prócz tego odnoszą się do wiedzy, umiejętności i kompetencji nabywanych w trakcie realizacji zajęć specjalistycznych. Są one dodatkowo zgodne z poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji w stosunku do studiów pierwszego stopnia oraz poziomem 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji na studiach drugiego stopnia ze wskazaniem językoznawstwa jako dyscypliny wiodącej na obu stopniach kształcenia. W tym zakresie brakuje jednak wskazania powiązań charakterystyki P7S_UO, odnoszącej się na studiach drugiego stopnia do umiejętności kierowania pracą zespołu oraz współdziałania z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmowania wiodącej roli w zespołach, z kompetencjami nabywanymi w trakcie poszczególnych zajęć. W związku z faktem, że wskazany problem dotyczy jedynie uwidocznienia związku pomiędzy faktycznie nabywanymi kompetencjami a charakterystyką P7S_UO PRK, **rekomenduje się** wprowadzenie do istniejącej tabeli efektów uczenia się na studiach drugiego stopnia powiązania ze wskazaną charakterystyką.

Przyjęte przez Uczelnię efekty uczenia się są również specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa. Obejmują w szczególności wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej obu dyscyplin, do których został przyporządkowany oceniany kierunek, oraz właściwej dla nich terminologii i powiązaniach z innymi dziedzinami i dyscyplinami naukowymi. Dodatkowo efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia wskazują na znajomość współczesnych zjawisk życia kulturalnego, zaawansowaną wiedzę o naturze języka i jego historycznej złożoności, odnoszą się do umiejętności analizowania problemów badawczych, wykorzystywania aktualnych paradygmatów naukowych czy komunikowania się z użyciem specjalistycznej terminologii. Efekty uczenia się stosowane na studiach drugiego stopnia z kolei prowadzą do nabycia wiedzy w zakresie znajomości współczesnych szkół badawczych językoznawczych i literaturoznawczych, znajomości metod analizy i interpretacji dzieł literackich i tekstów kultury, umiejętności krytycznej analizy prac naukowych, formułowania i analizowania problemów badawczych i dobierania narzędzi do ich rozwiązywania czy prowadzenia merytorycznej dyskusji dotyczącej kwestii językoznawczych i literaturoznawczych. Prócz tego efekty uczenia się odpowiadają zakresowi działalności naukowej Uczelni we wskazanych dyscyplinach. W tym zakresie zakładają one osiągnięcie umiejętności krytycznej analizy i interpretacji różnych typów wypowiedzi, uwzględniając przy tym nowe osiągnięcia humanistyki w celu określenia znaczenia zjawiska i jego miejsca w procesie historyczno-kulturowym. Stosowane na ocenianym kierunku efekty uczenia się na obu stopniach kształcenia uwzględniają także kompetencje badawcze i społeczne absolwenta niezbędne w działalności naukowej, pozwalając na analizę złożonych problemów z zakresu językoznawstwa i literaturoznawstwa. W sposób szczególny prowadzą one do poznania terminologii, teorii i metodologii językoznawstwa i literaturoznawstwa, nabycia umiejętności planowania i organizowania prac indywidualnych i zespołowych, argumentowania oraz prowadzenia dyskusji związanej z problemami dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek filologia polska, a także kompetencji w zakresie krytycznej oceny odbieranych treści czy uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych.

Zakładane efekty uczenia się prowadzą również do nabycia umiejętności komunikowania się w mowie i piśmie w zakresie problematyki związanej z badaniami językoznawczymi i literaturoznawczymi, co dotyczy również komunikowania się w języku obcym na poziomie wymaganym przepisami prawa: absolwent studiów pierwszego stopnia potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, a absolwent studiów drugiego stopnia – językiem obcym na poziomie B2+.

Efekty uczenia się – w tym efekty kierunkowe oraz efekty dla poszczególnych zajęć – są możliwe do osiągnięcia, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Taki charakter mają np. efekty kierunkowe na studiach pierwszego stopnia: „zna i rozumie terminologię, teorię i metodologię z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa oraz wybranych innych nauk humanistycznych” czy „potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii”. Także określone dla zajęć efekty uczenia się są sformułowane w sposób zrozumiały i prowadzący do stworzenia systemu ich weryfikacji, m.in. przez wskazanie zakresu wiedzy oraz umiejętności do opanowania, np. na zajęciach *gramatyka opisowa języka polskiego* student „definiuje podstawowe terminy z zakresu fonetyki, słowotwórstwa, fleksji, składni”, a na zajęciach *teoria literatury* „funkcjonalnie wykorzystuje specjalistyczną terminologię w wypowiedziach teoretycznoliterackich (np. w trakcie wykładów konwersatoryjnych)” oraz „potrafi analizować teksty teoretycznoliterackie”. W związku z faktem, iż na studiach I i II stopnia realizowane jest kształcenie przygotowujące do zawodu nauczyciela, studenci specjalności *nauczycielskiej* muszą osiągnąć także efekty sformułowane w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Opracowane przez Uczelnię, w programie studiów filologia polska, ogólne efekty uczenia się zostały przyporządkowane do kierunkowych efektów uczenia się. Są zgodne z zapisami zawartymi ww. rozporządzeniu. Natomiast szczegółowe efekty uczenia się założone dla poszczególnych zajęć w ramach przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela tylko częściowo odpowiadają efektom uczenia się określonym w standardzie. Dla poszczególnych zajęć nie uwzględniono w sposób kompletny efektów uczenia się określonych w standardzie. W przypadku zajęć:

- I stopień: *wprowadzenie do psychologii, psychologia rozwojowa i wychowawcza, pedagogika, elementy pedagogiki specjalnej, podstawy dydaktyki, pedagogika ogólna, metody kształcenia kompetencji językowych uczniów, literatura dla dzieci i młodzieży na lekcjach języka polskiego;*
- II stopień: *psychologia, pedagogika, dydaktyka literatury i języka polskiego;*

założone efekty uczenia się nie uwzględniają szczegółowych efektów uczenia się określonych w standardzie lub stanowią parafrazę tych efektów, w rezultacie czego studenci osiągają niekompletne lub inne efekty uczenia się niż określa standard. Nawet w przypadku, gdy sformułowany dla zajęć efekt powiązany jest z pojedynczym szczegółowym efektem uczenia się ze standardu, to nie odnosi się do wszystkich wymaganych w nim zapisów. Z uwagi na interpretacyjny charakter efektów uczenia się określonych dla zajęć nie ma także jasnego podziału na efekty realizowane na I i II stopniu studiów. Przykładem mogą być zajęcia *dydaktyka literatury i języka polskiego* (II stopień), w którym to „student ma nabyć wiedzę z zakresu dydaktyki ogólnej i metodyki nauczania języka polskiego we wszystkich typach szkół ogólnodostępnych”, czy *pedagogika ogólna* (I stopień) oraz *pedagogika* (II stopień), które to mają prawie identyczne efekty uczenia się i identyczne treści programowe.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1¹⁰(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni, mieszczą się w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni w tych dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. W tym zakresie niezgodność dotyczy koncepcji służącej nabyciu kompetencji do wykonywania zawodu nauczyciela.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągane przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Efekty uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie zawierają pełnego zakresu szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy. Szczegółowe efekty uczenia się dla zajęć nie uwzględniają w sposób kompletny efektów uczenia się określonych w standardzie kształcenia nauczycieli. Szczegółowe efekty uczenia się są niepoprawnie zdefiniowane dla zajęć co prowadzi do osiągnięcia przez studentów niekompletnych efektów uczenia się niż te, które określa standard.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane zalecenia dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących 1) niedostosowania treści szczegółowych efektów uczenia się zawartych w sylabusach zajęć do obowiązujących standardów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela; 2) nie uwzględnia kompletnych efektów uczenia się określonych w standardach kształcenia nauczycieli.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Dostosowanie treści szczegółowych efektów uczenia się dla wszystkich zajęć realizowanych na specjalności *nauczycielskiej* do obowiązujących standardów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹⁰W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

2. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na ocenianym kierunku są zgodne z założonymi do osiągnięcia efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których został przyporządkowany kierunek, jak również z zakresem działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Program studiów pierwszego stopnia na kierunku filologia polska obejmuje przede wszystkim treści z zakresu językoznawstwa, m.in. wiedzę o współczesnym języku polskim, jego historycznym rozwoju, wiedzę o stylistycznych odmianach polszczyzny, kwestiach normatywnego posługiwania się językiem czy problemach pragmatolingwistyki i komunikacji językowej, oraz treści z zakresu literaturoznawstwa, na które składa się wiedza z historii literatury polskiej, literatury powszechnej, ale także z poetyki i interpretacji dzieł literackich. Ponadto program studiów uwzględnia treści ogólnohumanistyczne z zakresu wiedzy o kulturze, kultury antycznej – co obejmuje również treści z zakresu literatury greckiej i rzymskiej – czy historii Polski i historii filozofii. Program studiów pierwszego stopnia uwzględnia w zależności od wyboru specjalizacji także treści z zakresu wiedzy o książce, podstaw edytorstwa czy leksykografii – w wypadku *bibliotekoznawstwa i informacji naukowej* – treści odnoszące się do wiedzy o gatunkach dziennikarskich i medialnych, języku reklamy czy współczesnych mediach – przy wyborze *komunikacji medialnej* – oraz treści z zakresu fonetyki artykulacyjnej, rozwoju mowy czy zaburzeń komunikacji językowej – w wypadku *logopedii*, która przy obecnym kształcie jest ścieżką kompetencyjną i nie realizuje standardu służącego nabyciu uprawnień nauczyciela logopedy. Dodatkowo w programie studiów pierwszego stopnia uwzględniono treści związane ze specjalizacją *nauczanie języka polskiego jako obcego i drugiego*. Przy jego wyborze treści programowe obejmują m.in. wiedzę o komunikacji międzykulturowej, o teoriach akwizycji języka czy wiedzę o bilingwizmie. Także na studiach drugiego stopnia filologii polskiej treści programowe są zgodne z przyjętymi efektami uczenia się oraz aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, a dodatkowo umożliwiają pogłębienie wiedzy z zakresu nauk humanistycznych oraz rozwijają kompetencje badawcze. W sposób szczególny treści programowe obejmują wiedzę z zakresu językoznawstwa, m.in. problemy zróżnicowania dialektologicznego, wiedzę o współczesnym oraz historycznym kształcie języka czy kontaktach językowych, a także literaturoznawstwa, w obrębie którego mieszczą się treści z najnowszej literatury polskiej i obcej, teorii literatury czy metodologii badań literackich. W programie studiów uwzględniono także zagadnienia z najnowszej historii świata czy wiedzę o kulturze regionu. Dodatkowo znajdują się tam treści związane z wybraną przez studenta dodatkową specjalizacją, np. treści w zakresie *komunikacji medialnej* obejmują m.in. zagadnienia dyskursu medialnego czy środowiskowego funkcjonowania mediów, a w zakresie *kulturoznawstwa* zagadnienia z antropologii kultury czy kultury literackiej i audiowizualnej. Realizowane treści programowe uwzględniają także aktualny stan wiedzy oraz metody badań w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa oraz odpowiadają pod względem zakresu działalności naukowej prowadzonej przez nauczycieli akademickich Uczelni. Wyniki prowadzonych badań są wykorzystywane zarówno w trakcie zajęć kierunkowych (*zmiennosc granic normy językowej, literacki*

reportaż podróżniczy), jak i z zakresu specjalizacji do wyboru (*blog jako gatunek tekstu, akcentowanie pograniczy w środkowoeuropejskim programie edukacyjnym*). Dodatkowo tematyka seminariów dyplomowych pozostaje w zgodzie z prowadzonymi na Uczelni pracami badawczymi, co znajduje odzwierciedlenie w tematyce prac licencjackich i magisterskich (np. *językowa kreacja życia kobiet czy wzorce ojcostwa dawniej i dziś*), a zalecana w trakcie zajęć literatura wskazuje na aktualność treści programowych i ich zgodność z prowadzonymi badaniami, jak również odpowiada tendencjom rozwojowym językoznawstwa i literaturoznawstwa. Sformułowana powyżej analiza stanu faktycznego dotyczącego zakresu realizowanych na kierunku filologia polska treści programowych prowadzi do wniosku, że są one kompleksowe, dostosowane do specyfiki poszczególnych zajęć oraz umożliwiają osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Kształcenie na studiach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela obejmuje grupę zajęć psychologiczno-pedagogicznych (grupa B); zajęcia dydaktyczne w zakresie podstaw dydaktyki i emisji głosu (grupa C) oraz zajęcia dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć (grupa D). Na I stopniu studiów grupa zajęć B obejmuje wprowadzenie do psychologii, psychologię rozwojową i wychowawczą, pedagogikę ogólną, pedagogikę specjalną oraz praktyki zawodowe o charakterze psychologiczno-pedagogicznym realizowane w szkole podstawowej. W bloku C ulokowano podstawy dydaktyki, emisję głosu oraz kulturę żywego słowa/komunikację interpersonalną. Ostatni blok D zawiera zajęcia dotyczące metodyki nauczania języka i literatury polskiej na poziomie szkoły podstawowej oraz praktyki zawodowe realizowane w szkole podstawowej. Na II stopniu kształcenia realizowany jest blok B, który zawiera zajęcia pedagogika, psychologia i praktyki zawodowe, oraz blok D - dydaktyka literatury i języka polskiego oraz praktyki – realizowane w szkole ponadpodstawowej.

Mając na uwadze, że efekty uczenia się dla poszczególnych zajęć nie są tożsame ze standardem, treści programowe nie prowadzą do osiągnięcia efektów ze standardu i odwrotnie.

Zajęcia, dla których efekty uczenia się oraz treści kształcenia nie są zgodne ze standardem kształcenia nauczycieli:

- *wprowadzenie do psychologii i psychologia rozwojowa i wychowawcza* (I stopień) - zajęcia nie realizują treści programowych / efektów uczenia się o oznaczeniu: B.1.W4. proces uczenia się: modele uczenia się (...), B.1.U6. identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań; B.1.U7. radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami;
- *psychologia* (II stopień) – zajęcia nie realizują treści programowych / efektów uczenia się o oznaczeniu: B1.W3 – (...) procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ na wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczycieli, (...), B.1.U7 - radzenia sobie ze stresem i stosowania strategii radzenia sobie z trudnościami;
- *pedagogika* (I stopień) – zajęcia nie realizują treści programowych / efektów uczenia się o oznaczeniu: B.2.W1 - system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, (...), B.2.W3 – (...) pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym, B2.W4 - zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami,

funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji (...), B2.W7 - doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia oraz potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie, B.2.U1. - wybrać program nauczania zgodny z wymaganiami podstawy programowej i dostosować go do potrzeb edukacyjnych uczniów, B.2.U5. rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów, B.2.W6. - zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościom w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia (...), B.2.U5. - rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów, B.2.U6. - zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie;

- *podstawy dydaktyki (I stopień)* – zajęcia nie realizują treści / efektów uczenia się o oznaczeniu, np.: C.W2 - zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej (...), C.W7 – (...) problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej (...), C.U2 - zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej;
- *elementy pedagogiki specjalnej (I stopień)* – zajęcia nie realizują treści / efektów uczenia się o oznaczeniu, np.: B.2.W5. - sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, B.2.U6. - zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie.
- *praktyka psychologiczno-pedagogiczna (I stopień)* – zajęcia nie realizują treści / efektów uczenia się o oznaczeniu B.3.U5. zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych; B.3.U3. wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas.
- *emisja głosu (I stopień)* – zajęcia nie realizują treści / efektów uczenia się o oznaczeniu C.W7. znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami (...) z zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań.
- *zajęcia pedagogika ogólna (I stopień) oraz pedagogika (II stopień)*, realizują prawie identyczne efekty uczenia się i identyczne treści programowe.

Określona w programie studiów liczba semestrów oraz szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS – zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych – są prawidłowe i umożliwiają osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Także liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymaganiami, a dodatkowo liczba punktów ECTS przypisana do poszczególnych zajęć oraz grup zajęć została oszacowana poprawnie.

Stosowany na ocenianym kierunku system ustalania wartości punktowej ECTS poszczególnych zajęć jest relatywizowany do ich charakteru i uwzględnia z jednej strony wymiar godzin zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich oraz faktyczny nakład pracy studenta związany z samodzielnym przygotowaniem się do zajęć i konieczny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia. Ustalony wymiar godzin, wraz z odpowiadającymi im punktami ECTS, definiujący faktyczny nakład pracy studenta obejmuje zajęcia realizowane z udziałem nauczycieli akademickich (zajęcia i godziny konsultacji) oraz – zależnie od typu zajęć oraz realizowanych treści – aktywności studenta polegające np. na konsultowaniu się, czytaniu wymaganej literatury, przygotowaniu się do zajęć na podstawie zadanych materiałów, przygotowaniu się do zaliczenia czy ewentualnie przygotowaniu się do egzaminu. Przyjęty system ustalania wymiaru nakładu pracy studenta uwzględnia wobec tego liczbę godzin zajęć oraz punktów ECTS w sposób zapewniający osiągnięcie przez studenta efektów uczenia się, a dodatkowo jest zgodny na studiach stacjonarnych z wymaganiami. Przykładowo zajęciom *kultura języka polskiego* przypisano 3 punkty ECTS w podziale na studiach stacjonarnych: godziny zajęć z nauczycielami (45 godz.), konsultacje (3 godz.), czytanie literatury (15 godz.), przygotowanie do zajęć (12 godz.). Łączny nakład pracy studenta wynosi więc w tym wypadku 75 godzin. W tym kontekście należy zwrócić uwagę na fakt, że do liczby godzin – oraz powiązanych z nimi punktów ECTS – Uczelnia wlicza faktycznie realizowane zajęcia stacjonarne oraz konsultacje. Liczba punktów ECTS uzyskiwana podczas konsultacji jest jednak zawyżona i dochodzi do połowy wymiaru przypisywanego zajęciom, co wymaga korekty.

Przyjęta w programie studiów sekwencja zajęć jest prawidłowa i uwzględnia proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach, co zapewnia osiągnięcie przez studenta efektów uczenia się. Poszczególne zajęcia ujęto w grupy z podziałem na zajęcia podstawowe (*kultura antyczna, historia filozofii*), kierunkowe (*współczesna literatura polska, historia języka polskiego*) oraz zajęcia inne (*technologia informacyjna, wychowanie fizyczne*), do których dołączono moduł przygotowania nauczycielskiego (*pedagogika ogólna, dydaktyka literatury i języka polskiego*) – obligatoryjny jedynie na pierwszym stopniu studiów – oraz moduły obieralne/specjalizacje. Realizacja poszczególnych zajęć została w harmonogramie studiów zaplanowana w sposób poprawny i specyficzny w ramach kierunku filologia polska. Program studiów zapewnia również różnorodność dostosowanych do przekazywanych treści form zajęciowych, wśród których występują wykłady, ćwiczenia, warsztaty, seminaria, laboratoria i praktyki. Dodatkowo część zajęć jest realizowana w dwóch niezależnych formach (wykład + ćwiczenia). Wśród uwzględnionych w programie studiów form zajęć dominują formy aktywizujące, dzięki czemu na studiach pierwszego stopnia wykłady – zależnie od wybranej ścieżki kształcenia – stanowią od 32% do 39% zajęć, a na studiach drugiego stopnia od 39% do 41%. Tym samym dobór form zajęć oraz proporcje pomiędzy nimi zapewniają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, a także nabycie kompetencji niezbędnych w działalności badawczej.

Program studiów ocenianego kierunku zapewnia także studentom wybór zajęć w wymiarze większym niż 30% całkowitej liczby punktów ECTS. Na studiach pierwszego stopnia wymiar ten wynosi 63 punkty ECTS (35%), na studiach drugiego stopnia odpowiednio 41 punktów ECTS (34%). Wśród zajęć spełniających związane z tym warunki są przede wszystkim moduły obieralne, a dodatkowo lektoraty z języka obcego, wykłady monograficzne i ogólnowydziałowe oraz seminaria – dyplomowe i magisterskie. Wybierane przez studentów ścieżki kształcenia uzupełniają podstawowe wykształcenie polonistyczne o kompetencje specjalnościowe i ogólnohumanistyczne. Pomimo stosunkowo niewielkiej liczby studentów kierunku zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia Uczelnia zapewnia wybór zarówno ścieżki opartej na modułach, jak i seminariów dyplomowych i magisterskich,

co prowadzi do spełnienia wymogów związanych z minimalną ilością punktów ECTS z zakresu zajęć do wyboru.

Na ocenianym kierunku spełnione zostały również wymogi wynikające z uwzględnienia w programie studiów zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością badawczą w dyscyplinach językoznawstwo oraz literaturoznawstwo w wymiarze przekraczającym 50% całkowitej liczby punktów ECTS. Warunek ten jest spełniony zarówno na studiach pierwszego stopnia (96 do 100 ECTS zależnie od wyboru ścieżki kształcenia), jak i drugiego stopnia (69 ECTS). Zajęcia związane z prowadzonymi badaniami są przyporządkowane zarówno do grupy zajęć podstawowych, kierunkowych, jak i modułów obieralnych czy seminariów dyplomowych.

Program studiów pierwszego stopnia zawiera zajęcia z *języka obcego* w wymiarze 90 godzin kontaktowych, którym przypisano 6 punktów ECTS, co umożliwia studentom osiągnięcie biegłości w posługiwaniu się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, a program studiów drugiego stopnia odpowiednio 30 godzin kontaktowych za 3 punkty ECTS, co prowadzi do osiągnięcia biegłości na poziomie B2+. Zaproponowana konstrukcja programu studiów zapewnia na studiach pierwszego stopnia minimalny wymiar zajęć koniecznych do osiągnięcia biegłości w posługiwaniu się językiem obcym na poziomie B2. **Rekomenduje się** w związku z tym zwiększenie wymiaru godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów oraz powiązanych z nim liczby punktów ECTS.

Program studiów pierwszego stopnia filologii polskiej przewiduje realizację zajęć z zakresu dziedziny nauk społecznych w wymiarze wyższym niż 5 punktów ECTS. Na tym poziomie kształcenia wymóg ten jest spełniony m.in. przez zajęcia z obowiązkowego modułu w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego (*wprowadzenie do psychologii, pedagogika ogólna, elementy pedagogiki specjalnej*). Program studiów drugiego stopnia zapewnia realizację analogicznych zajęć w obrębie modułów obieralnych. Tym samym wymóg ten jest spełniony na ścieżce z modułem w zakresie *komunikacji medialnej* (*warsztat dziennikarza, dyskurs medialny, media w środowisku*) oraz w niepełnym wymiarze na specjalizacji *nauczycielskiej* (*psychologia, pedagogika*). Nie został jednak on spełniony na ścieżce z modułem w zakresie *kulturoznawstwa*. Student wybierający ten moduł nie ma wobec tego możliwości uzyskania odpowiedniej liczby punktów ECTS z zakresu nauk społecznych.

Program studiów nie wskazuje zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W roku akademickim 2022/2023 w tym trybie są jednak realizowane zajęcia z nauki *języka obcego* (6 ECTS na pierwszym stopniu kształcenia i 3 ECTS na stopniu drugim) oraz zajęcia z *technologii informacyjnej* (2 ECTS). Wymiar zajęć prowadzonych w tej formie jest zgodny z przepisami prawa, nie znajduje jednak odzwierciedlenia w programie studiów. **Rekomenduje się** w związku z tym uzgodnienie formy realizacji zajęć z nauki języka obcego oraz technologii informacyjnej z zapisami ujętymi w programie studiów.

Standard kształcenia nauczycieli realizowany jest na dwóch poziomach kształcenia łącznie. W ramach grupy zajęć z zakresu psychologiczno-pedagogicznego dwie trzecie godzin zajęć jest realizowanych w formie wykładów i ćwiczeń. Pozostałe godziny zajęć są zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych. Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela na I stopniu studiów z grupy B, C oraz D obejmują 360 godzin zajęć (19 ECTS) oraz 150 godzin praktyk (8 ECTS). Na II stopniu studiów, w grupach B, C oraz D są realizowane 150 godzin zajęć (9 ECTS) oraz 105 godzin praktyk (5 ECTS).

Oznacza to, iż liczba godzin zajęć dydaktycznych realizowanych na I i II stopniu razem oraz nakład pracy wyrażony punktami ECTS jest wyższy niż minimalne wymagania określone rozporządzeniem w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Stosowane na ocenianym kierunku metody kształcenia są różnorodne i dostosowane do specyfiki filologii polskiej, jak również zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Ich dobór i zróżnicowanie są zależne od zakresu treści programowych zajęć, zakładanych do osiągnięcia efektów uczenia się oraz formy prowadzonych zajęć. Z tego względu wykłady – zarówno powiązane z zajęciami kierunkowymi, jak i monograficzne – zazwyczaj mają formę problemową połączoną z elementami konwersacji, a dodatkowo są wspierane formą debaty, dyskusji oraz analizy tekstów źródłowych. Zróżnicowany i dostosowany do celów jest również dobór metod dydaktycznych w wypadku zajęć ćwiczeniowych. W tym wypadku dominują metody służące aktywizacji studentów, a także stymulujące ich do samodzielności oraz aktywnego włączania się w proces uczenia się. W takich wypadkach wykorzystywane są metody praktyczne i problemowe, polegające w szczególności na analizie zjawisk językowych i literackich, tekstów naukowych, tekstów kultury czy materiałów źródłowych, a także na wykonywaniu określonych zadań, przeprowadzania studium przypadku oraz prezentowania wyników swych obserwacji, referatów, uczestnictwie w dyskusjach i debatach. Odrębny i dostosowany do typu zajęć charakter mają również metody wykorzystywane w czasie zajęć laboratoryjnych, np. *technologia informacyjna czy podstawy edytorstwa*. W tym wypadku korzysta się z metody obserwacji czy analizy tekstu źródłowego, co pozwala na doskonalenie stosowania technik informacyjno-komunikacyjnych niezbędnych m.in. w pracy badawczej. Z uwagi na fakt, że w roku akademickim 2022/2023 zajęcia z technologii informacyjnych są realizowane za pomocą metod technik kształcenia na odległość, co uniemożliwia stosowanie metod właściwych dla laboratoryjnej formy zajęć **rekomenduje się** powrót do stacjonarnej formy ich realizacji.

Dobór metod kształcenia na Uczelni uwzględnia także najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, jak również środki dydaktyczne wspomagające osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Wśród wykorzystywanych metod znajdują się takie metody problemowe, jak burza mózgów, gry dydaktyczne czy pogadanka heurystyczna, jak również metody praktyczne, m.in. projekt czy kwerenda. Dodatkowo nauczyciele akademicy oraz inne osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku wspierają proces kształcenia różnorodnymi środkami dydaktycznymi. Do najczęściej wykorzystywanych narzędzi należy zaliczyć komputer, projektor, słowniki, a także kamery, zestawy montażowe czy dyktafony. Taki wybór metod i środków dydaktycznych zapewnia aktywny udział studentów w procesie kształcenia oraz osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Prócz tego stosowane metody dydaktyczne wykorzystują w sposób pomocniczy potencjał kształcenia za pomocą metod i technik kształcenia na odległość. Przede wszystkim wykorzystuje się je do wspierania procesu komunikacji pomiędzy osobą prowadzącą zajęcia oraz studentem, a także do ułatwienia dostępu do materiałów przygotowywanych m.in. przez pracowników w formie elektronicznej. W tym zakresie np. podczas zajęć z *dialektologii* zapewnia się w ten sposób dostęp do materiałów audiowizualnych czy źródeł internetowych.

Uczelnia dobrała również w sposób właściwy metody służące przygotowaniu studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie językoznawstwa i literaturoznawstwa oraz do udziału w takiej działalności. Są one wykorzystywane w sposób szczególny w trakcie zajęć seminaryjnych. Dominują tu bowiem metody problemowe i praktyczne, a praca z tekstem naukowym, analiza różnego typu wypowiedzi, przygotowywanie referatów czy uczestnictwo w dyskusjach prowadzą do nabycia umiejętności samodzielnego myślenia, poszukiwania rozwiązań napotkanych problemów czy obrony własnego stanowiska. W tym zakresie wykorzystuje się dodatkowo zróżnicowane narzędzia analityczne, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne. Pozwalają one na gromadzenie materiału badawczego oraz jego analizę, a dostęp do sieci internetowej umożliwia zapoznanie się z szeroką literaturą przedmiotu oraz zdalną wymianę poglądów.

Wymagane kompetencje związane z opanowaniem języka obcego na poziomie B2 – w wypadku studiów pierwszego stopnia – oraz B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia umożliwiają również specyficzne i dobrane w sposób właściwy metody dydaktyczne. Uczelnia stosuje w tym zakresie przede wszystkim metody praktyczne, m.in. ćwiczenia z elementami prezentacji, wypowiedzi ustne, ale także ćwiczenia translatorskie, leksykalne czy dialogowe. Prócz tego wykorzystywane są metody eksponujące, np. pokaz materiału audiowizualnego czy prezentacja multimedialna. Stosowane metody prowadzą do nabycia umiejętności posługiwania się językiem obcym – zarówno ogólnym, jak i specjalistycznym (na studiach drugiego stopnia) – na właściwym poziomie. Z uwagi na fakt, że wskazane metody dydaktyczne są skuteczniejsze w wypadku stacjonarnej formy zajęć **rekomenduje się** zwiększenie jej udziału w realizacji zajęć z języka obcego.

Uczelnia dostosowuje również we właściwy sposób metody dydaktyczne do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Proces ten zachodzi zarówno na poziomie uczelnianym dzięki sformalizowanej indywidualizacji procesu uczenia się, ale i na poziomie indywidualnym poprzez dostosowanie formy realizacji zajęć, metod dydaktycznych czy form zaliczania zajęć do specyficznych potrzeb np. osób z niepełnosprawnościami czy osób uprawiających dyscypliny sportowe. W sposób szczególny działanie to polega na wsparciu ze strony osób trzecich (np. asystenta osoby z niepełnosprawnością, tłumacza języka migowego), stosowaniu dodatkowych urządzeń (np. komputera), ale również umożliwieniu nagrywania zajęć, przekazywania materiałów dydaktycznych w dodatkowej formie. Indywidualizacja metod kształcenia jest dodatkowo wspierana dzięki wykorzystywaniu metod i technik kształcenia na odległość, co umożliwia kontakt pomiędzy osobą prowadzącą a studentem, jak również udostępnianie dodatkowych materiałów dydaktycznych. Indywidualizacji procesu uczenia się sprzyja dodatkowo niewielka liczba studentów kierunku, która umożliwia prowadzącym bezpośrednie konsultacje z poszczególnymi osobami oraz grupami osób i realizację procesu kształcenia w sposób najkorzystniejszy z punktu widzenia osób uczestniczących oraz dostosowany do specyfiki kierunku.

Przy realizacji procesu dydaktycznego Uczelnia preferuje metody kształcenia zakładające bezpośredni kontakt prowadzącego i studentów, co dotyczy w sposób szczególny metod kształtujących umiejętności praktyczne. Tym samym metody i techniki kształcenia na odległość są wykorzystywane pomocniczo (w roku akademickim 2022/2023 w formie zdalnej są realizowane jedynie zajęcia z technologii informacyjnej oraz zajęcia z języka obcego). W szczególności polega to na ograniczaniu metod zdalnych do systemu komunikacji indywidualnej, przekazywania materiałów pomocniczych oraz dostępu do wybranych materiałów źródłowych w przestrzeni internetowej. W ten sposób studenci otrzymują dostęp do opracowań w formie elektronicznej, podręczników cyfrowych, zbiorów źródłowych, atlasów czy słowników, co prowadzi do ich aktywizowania w procesie kształcenia.

Praktyki zawodowe na ocenianym kierunku stanowią integralną część programu studiów, a zakładane podczas ich realizacji efekty uczenia się są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć. Stanowią one – niezależnie od praktyk związanych z przygotowaniem nauczycielskim – składnik modułów obieralnych w zakresie *bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, komunikacji medialnej, logopedii oraz nauczania języka polskiego jako obcego i drugiego* – na pierwszym stopniu kształcenia – jak również *komunikacji medialnej i kulturoznawstwa* – na studiach drugiego stopnia. Przypisane poszczególnym praktykom efekty uczenia się różnią się zależnie od typu realizowanego modułu. Np. praktykom w ramach modułu *komunikacja medialna* przypisano m.in. efekt W_01 – zdobycie wiedzy o funkcjonowaniu zespołu redakcyjnego – czy efekt K_02 – student jest gotów do świadomej i krytycznej oceny działalności zawodowej własnej i innych.

Osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się pozwalają właściwie dobrać treści programowe określone dla praktyk, a ich wymiar, przyporządkowana liczba punktów ECTS oraz umiejscowienie w planie studiów są prawidłowe. Praktyki na studiach pierwszego stopnia są realizowane w wymiarze 60 godzin, poza *nauczaniem języka polskiego jako obcego/drugiego* (90 godzin) i przypisano im – zgodnie z faktycznym nakładem pracy studenta – odpowiednio 2 lub 3 punkty ECTS. Wskazany wymiar jest poszerzony o obowiązkowy na pierwszym stopniu moduł nauczycielski (150 godz. i 8 punktów ECTS). Na studiach drugiego stopnia praktyki są realizowane w wymiarze 30 godzin, rozszerzonych o konsultacje z opiekunami praktyk w jednostce i Uczelni oraz o czynności wykonywane samodzielnie przez studentów polegające np. na gromadzeniu i opracowywaniu materiałów dziennikarskich lub związanych z wydarzeniami kulturalnymi. Na tej podstawie przyporządkowano im w sposób właściwy 3 punkty ECTS. Przy wyborze modułu *nauczycielskiego* student realizuje 105 godz. praktyk (5 ECTS). W planie studiów wszystkie praktyki zostały umiejscowione w przedostatnim lub ostatnim semestrze studiów, dzięki czemu student wykorzystuje wiedzę i umiejętności nabyte w trakcie studiów i osiąga zakładane efekty uczenia się. W sposób właściwy i zapewniający osiągnięcie efektów uczenia się zostały dobrane także miejsca realizacji praktyk. Np. studenci modułu w zakresie *komunikacji medialnej* odbywają praktyki w redakcjach czasopism, rozgłośniach radiowych czy wydawnictwach, a studenci modułu *logopedycznego* w przedszkolach czy ośrodkach dla dzieci z uszkodzeniem słuchu. Taki dobór miejsc realizacji praktyk jest zgodny z koncepcją kształcenia, przy założeniu, że nabycie uprawnień do wykonywania zawodu nauczyciela logopedy wymaga uzupełnienia wykształcenia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk zawodowych, jak również sposób dokumentowania ich przebiegu oraz realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i pozwalają na ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Również kompetencje, doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk oraz ich liczba umożliwiają prawidłową realizację praktyk. Uczelnia określiła zarówno procedury, jak i dokumentację, konieczną do przeprowadzenia weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla praktyk z danego modułu, jak również zadania, których realizacja należy do opiekunów praktyk. Nad prawidłowością całego procesu czuwa dziekan. Tym samym dokonana przez opiekuna praktyk ocena osiągnięcia efektów uczenia się ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów.

Dodatkowo Uczelnia – za pośrednictwem opiekunów praktyk – przeprowadza weryfikację zgodności zasobów infrastrukturalnych i wyposażenia instytucji z celami realizacji praktyki. Infrastruktura oraz wyposażenie miejsc praktyk są tym samym zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, jak również umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Uczelnia nie realizuje praktyk z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej, choć dopuszcza taką możliwość w stosunku do instytucji, z którymi zawarła porozumienia.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się na podstawie formalnie przyjętych i opublikowanych regulaminów praktyk studiów – odpowiednio – pierwszego i drugiego stopnia filologii polskiej, stanowiących załącznik do programów studiów i odnoszących się do wszystkich modułów ujętych w programie studiów i uwzględniających praktyki. Określają one sposób organizacji praktyk, osoby odpowiedzialne za nadzór nad nimi, obowiązki studenta oraz opiekuna wyznaczonego przez instytucję przyjmującą studenta na praktyki, a dodatkowo harmonogram realizacji praktyki, zasady jej zaliczania, weryfikacji zakładanych efektów uczenia się, cel realizacji praktyki oraz zakładane treści programowe oraz zakres współpracy opiekuna praktyk z ramienia instytucji oraz opiekuna wyznaczonego przez Uczelnię. Regulaminy praktyk wskazują również na możliwość sprawdzenia przebiegu praktyki bezpośrednio w miejscu jej realizacji przez uczelnianego opiekuna oraz określają

zasady zatwierdzania miejsc praktyk wybranych przez studenta. Uczelnia dopuszcza jednak możliwość zaliczenia praktyk lub ich części na podstawie indywidualnych aktywności zawodowych realizowanych przez studenta poza zajęciami organizowanymi przez Uczelnię w postaci praktyk zawodowych, co jest niezgodne z zapisami ustawy.

Uczelnia zapewnia miejsca realizacji praktyk zawodowych dla studentów w instytucjach, z którymi ma podpisane porozumienia, a w wypadku wyboru miejsca praktyk przez studenta z instytucją jest zawierane porozumienie indywidualne. Uczelnia dysponuje założonymi ogólnie kryteriami odnoszącymi się do kwalifikacji miejsc praktyk, co zapewnia właściwy ich dobór. Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad ich przebiegiem ze strony Uczelni oraz instytucji oraz realizacja praktyk podlega systematycznej ocenie, w której biorą udział również studenci w trakcie procesu ankietyzacji. Niezależnie program praktyk podlega ocenie ze strony Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowego Zespołu ds. Programów Studiów, a osoby sprawujące nadzór nad praktykami podlegają kontroli dziekana na podstawie rocznych sprawozdań.

Program nauczycielskich praktyk zawodowych został poprawnie przygotowany. Praktyki podzielono, zgodnie z wymogami rozporządzenia w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, na praktyki z grupy B oraz D. Na I stopniu studiów specjalności nauczycielskiej praktyki realizowane są w wymiarze 150 godzin (30 godzin praktyk psychologiczno-pedagogicznych oraz 120 godzin praktyk zawodowych w szkole podstawowej), z kolei na II stopniu praktyki zaprojektowano w wymiarze 105 godzin (30 godzin praktyk psychologiczno-pedagogicznych oraz 75 godzin praktyk zawodowych w szkole ponadpodstawowej). Pomimo tego, iż efekty uczenia się praktyk nie są w swoich zapisach całkowicie zgodne ze standardem kształcenia nauczycieli, ich treści programowe oraz wykaz czynności, które zobowiązany jest wykonać student są skonstruowane poprawnie. Program poprawnie określa cel praktyk oraz kryteria i sposoby oceniania studenta w trakcie ich trwania.

Na I stopniu praktyki realizowane są na 5 i 6 semestrze, natomiast na II stopniu na 3 i 4 semestrze studiów. Wymiar praktyk został zaprojektowany w wymiarze większym niż jest to wymagane rozporządzeniem, studenci realizują łącznie 255 godzin praktyk. Umieszczenie praktyk w semestrach, po zajęciach kierunkowych i specjalizacyjnych, zapewnia dobre przygotowanie studentów do działań praktycznych. Kompetencje i doświadczenie opiekunów praktyk z ramienia instytucji umożliwiają prawidłową realizację praktyk, zaś infrastruktura i wyposażenie miejsce odbywania praktyk umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Nadzór nad realizacją praktyk nauczycielskich realizowany jest poprawnie. Opiekun praktyk ze strony uczelni pomaga dobrać, zatwierdza propozycje studentów w zakresie wyboru miejsca praktyk, weryfikuje dokumentację oraz dokonuje ich zaliczenia.

Miejsce doboru praktyk jest także poprawne. Na I stopniu uczelnia zapewnia studentom praktyki w 8 placówkach (siedmiu szkołach podstawowych, w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej), na II stopniu w 5 placówkach (trzech liceach ogólnokształcących, w dwóch technikach, w tym jednym dla dorosłych). Liczba szkół, z którymi współpracuje uczelnia w zakresie praktyk w stosunku do liczby studentów, gwarantuje poprawną ich realizację.

Rozplanowanie zajęć pomiędzy semestrami oraz obciążenie obowiązkami dydaktycznymi jest właściwe i umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Podczas semestralnego planowania zajęć bierze się pod uwagę bezkolizyjność realizacji poszczególnych zajęć, zapewnienie czasu na realizację zajęć z poszczególnych modułów obieralnych oraz wykładów monograficznych i ogólnowydziałowych. Dodatkowo na obu poziomach studiów przewiduje się większe obciążenie realizacją modułów obieralnych w semestrach od 2 do 3 lub 4 – zależnie od poziomu kształcenia – aby zapewnić studentom

czas na przygotowanie pracy dyplomowej. Tygodniowy rozkład zajęć na studiach pierwszego stopnia jest prawidłowy oraz umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach oraz samodzielne uczenie się. Na studiach drugiego stopnia w bieżącym roku akademickim zorganizowano – na prośbę studentów – zajęcia studiów stacjonarnych w piątki, soboty i niedziele. Zajęcia te są realizowane jedynie dla studentów studiów stacjonarnych, gdyż Uczelnia od kilku lat nie uruchamia ścieżki niestacjonarnej. Ustalony harmonogram spotkań pozwala co prawda na zrealizowanie wszystkich treści programowych oraz osiągnięcie efektów uczenia się, niemniej nie zapewnia – z uwagi na brak dłuższych przerw pomiędzy zajęciami – czasu na samodzielne uczenie się oraz higieny procesu nauczania i uczenia się. **Rekomenduje się** w związku z tym modyfikację planu zajęć na studiach stacjonarnych drugiego stopnia w taki sposób, aby zapewnić wymagane przerwy pomiędzy zajęciami.

Organizacja procesu dydaktycznego na filologii polskiej na I stopniu na specjalności nauczycielskiej została zaprojektowana poprawnie, tygodniowy harmonogram zajęć został właściwie zaplanowany, aienne obciążenie czasem uczestniczenia w zajęciach umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się. Organizacja procesu nauczania i uczenia się na I stopnia filologii polskiej jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Jednakże harmonogram realizacji zajęć na II stopniu ocenianego kierunku nie jest zgodny z higieną pracy oraz kształcenia i może uniemożliwić osiągnięcie wszystkich wymaganych efektów uczenia się. Realizacja zajęć studiów stacjonarnych, które zgodnie z § 10 regulaminu studiów AJP powinny odbywać się w tygodniu, jest przeniesiona w tryb niestacjonarny i realizowana w wybrane piątki, soboty oraz niedziele. Zajęcia zaplanowano w piątki od 15.30 do 21:45, w soboty od 8.15 do 16:45 oraz w niedziele od 8.15 do 18.30.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach językoznawstwo i literaturoznawstwo, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach.

Treści programowe w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela nie obejmują pełnego zakresu treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Uczelnia nie zapewnia jednak uzyskania odpowiedniej liczby punktów ECTS z zakresu nauk społecznych na studiach drugiego stopnia. Student

wybierający moduł *kulturoznawczy* nie ma wobec tego możliwości zrealizowania zajęć z zakresu nauk społecznych w wymaganym przepisami wymiarze. Dodatkowo zawyżony został wymiar punktów ECTS, który student uzyskuje podczas konsultacji, traktowanych jako realizacja zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego.

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Program, organizacja i nadzór nad realizacją praktyk zawodowych, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych. Uczelnia dopuszcza jednak możliwość zaliczenia praktyk lub ich części na podstawie indywidualnych aktywności zawodowych realizowanych przez studenta poza zajęciami organizowanymi przez Uczelnię w postaci praktyk zawodowych, co jest niezgodne z zapisami ustawy.

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących 1) nieuwzględnienia w obrębie wszystkich ścieżek kształcenia na studiach drugiego stopnia zajęć z zakresu nauk społecznych w wymaganym przepisami wymiarze; 2) umożliwienia zaliczenia praktyk zawodowych lub ich części na podstawie indywidualnych aktywności zawodowych studenta; 3) nieuwzględnienia wszystkich szczegółowych efektów uczenia się wynikających z rozporządzenia w sprawie kształcenia nauczycieli.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Należy zapewnić na studiach drugiego stopnia niezależnie od wybranej przez studentów ścieżki kształcenia realizację zajęć z zakresu nauk społecznych w wymiarze wymaganym przepisami obowiązującego prawa.

2. Należy urealnić wartości punktów ECTS uzyskiwane przez studentów przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego w taki sposób, aby relacja pomiędzy punktami uzyskiwanymi podczas zajęć oraz konsultacji została zwiększona na korzyść pierwszej formy kontaktu.
3. Należy zrezygnować z zaliczania praktyk zawodowych na podstawie indywidualnej aktywności zawodowej studenta, wykonywanej przed rozpoczęciem studiów lub w ich trakcie i realizowanej w całości lub w części poza zajęciami w postaci praktyk zawodowych organizowanych przez Uczelnię.
4. Należy na specjalności *nauczycielskiej* zapewnić treści programowe prowadzące do osiągnięcia efektów uczenia się określonych w standardzie przygotowującym do wykonywania zawodu nauczyciela.
5. Należy podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Proces rekrutacji odbywa się zgodnie z procedurami przyjęć na dany rok akademicki. Senat Akademii im. Jakuba z Paradyża określił warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji oraz procedury rekrutacyjne. Uchwała rekrutacyjna obejmuje informacje dla kandydatów na pierwszy rok studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich obowiązujące absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy zdali egzamin maturalny (tzw. „nową maturę” oraz “starą maturę”) oraz maturę międzynarodową. Zawarte w dokumentacji informacje określają sposób przeliczania ocen ze świadectw i dyplomów równorzędnych świadectwu polskiej szkoły średniej, wydanych za granicą kandydatom na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie. Kandydaci rekrutujący się na I i na II stopień kierunku filologia polska muszą dokonać rejestracji w elektronicznym systemie uczelni, a następnie dostarczyć wymagane dokumenty w terminie zatwierdzonym w terminarzu rekrutacyjnym.

Rekrutacja na studia I stopnia prowadzona jest w oparciu o wyniki świadectwa maturalnego. Podstawą kwalifikacji na studia pierwszego stopnia (na kierunek filologia polska rekrutacja prowadzona jest tylko na studia stacjonarne) jest wskaźnik rekrutacyjny, którego wartość jest określona na podstawie wyników egzaminu maturalnego z przedmiotów wymaganych: język polski i nowożytny język obcy.

Na studia II stopnia mogą ubiegać się wszyscy absolwenci studiów I stopnia, a ich kwalifikacja odbywa się na podstawie złożenia wymaganych dokumentów, a w przypadku zbyt dużej liczby zgłoszeń — na podstawie konkursu dyplomów. Uczelnia nie określiła szczegółowych wymagań dla kandydatów na kierunek filologia polska. Nie zostały także określone dziedziny, dyscypliny naukowe czy kierunki pokrewne, po których kandydat może się ubiegać o przejście ww. kierunku. W przypadku rekrutacji na kierunek filologia polska II stopień o specjalności nauczycielskiej uczelnia wymaga od kandydata ukończenia specjalności nauczycielskiej na kierunku filologia polska na I stopniu studiów. Kandydat, który w wyniku ukończenia studiów pierwszego stopnia lub w inny sposób (w wyniku uczenia się formalnego lub nieformalnego) nie uzyskał części wymaganych kompetencji, może podjąć studia drugiego stopnia na kierunku filologia polska, jeżeli uzupełnienie braków może być zrealizowane przez zaliczenie modułów kształcenia w wymiarze nieprzekraczającym 30 punktów ECTS.

Uczelnia określiła także zasady przyjmowania cudzoziemców, zawarto je w ww. uchwale oraz załącznikach do niej.

W procesie rekrutacji Uczelnia nie wymaga od kandydatów posiadania specjalnych kompetencji cyfrowych, specjalistycznego sprzętu komputerowego oraz oprogramowania niezbędnego do realizacji kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Uczelnia posiada procedury przyjęcia na studia w drodze przeniesienia z innej uczelni oraz na podstawie potwierdzenia efektów uczenia się zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego. Szczegółowe regulacje zostały zawarte w Regulaminie studiów oraz odrębnych przepisach - uchwałach Senatu AJP. Dotychczas na ocenianym kierunku nie przeprowadzono procedury potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza systemem szkolnictwa wyższego, z uwagi na brak wniosków o uruchomienie takiego trybu.

Zasady rekrutacyjne nie zawierają procedur dyskryminujących ani ograniczających kandydatów z uwagi na jakiekolwiek kryterium. Zostały one opracowane w sposób przejrzysty i jednolity dla całej Uczelni. Proces rekrutacji jest przejrzysty i zrozumiały.

Ogólne zasady dyplomowania określone zostały w Regulaminie studiów AJP oraz dokumentach dodatkowych w sprawie prac dyplomowych i egzaminów dyplomowych na studiach prowadzonych w Uczelni. Powyższe zapisy regulują zasady wyboru promotora i realizacji seminarium, przygotowania i oceniania pracy dyplomowej, warunki przystąpienia studenta do egzaminu dyplomowego, warunki przeprowadzenia i oceniania tego egzaminu oraz zasady określania wyniku egzaminu i oceny końcowej studiów. W ogólnych wymaganiach określono, iż praca licencjacka prezentuje wiedzę i umiejętności studenta w dziedzinie określonej kierunkiem studiów zorientowane na rozwiązywanie konkretnych problemów teoretycznych lub syntetyczną prezentację wiedzy, natomiast praca magisterska prezentuje wiedzę studenta w dziedzinie nauki i praktyki związaną z kierunkiem studiów, obejmując krytyczne rozumienie teorii i zasad jej stosowania, a także wykazuje, że student posiada umiejętności niezbędne w rozwiązywaniu zaawansowanych problemów ze sfery teorii lub praktyki oraz umiejętność tworzenia tekstu problemowego.

W przypadku ocenianego kierunku Uczelnia nie przygotowała szczegółowych wytycznych dotyczących merytorycznej strony pracy oraz stawianym jej wymaganiom. Przyjęto jedynie ogólne założenie, które określa, iż praca dyplomowa pozwala na weryfikację umiejętności posługiwania się przez studenta wiedzą nabytą w trakcie studiów, nawiązującą do efektów uczenia się, oraz wykorzystania literatury przedmiotu. Ponadto praca powinna potwierdzać umiejętność konstruowania spójnego, logicznego tekstu pisanego poprawną polszczyzną oraz językiem właściwym dla danej dyscypliny. Student, wybierając seminarium, dokonuje wyboru dyscypliny (literaturoznawstwo lub językoznawstwo), której będzie dotyczyć jego praca dyplomowa, przy czym istnieje również możliwość przygotowania pracy interdyscyplinarnej. Tematy prac dyplomowych ustalają promotorzy, a następnie są one zatwierdzane przez kolegium dziekańskie Wydziału Humanistycznego. W ramach wewnętrznych dokumentów określono wymagania techniczne, jakie powinna spełniać praca dyplomowa w zakresie składu tekstu. Egzamin dyplomowy przeprowadzany jest przez komisję egzaminacyjną, w skład której wchodzi promotor, recenzent pracy oraz przewodniczący komisji, powoływany spośród samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych. Każda praca jest poddana sprawdzeniu antyplagiatowym w systemie JSA. Uczelnia posiada poprawnie przygotowaną procedurę antyplagiatową.

Zasady i procedury dyplomowania są jasno określone i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Uczelnia prowadzi działania mające na celu zapewnienie jakości kształcenia poprzez opracowanie zasad weryfikacji i oceny osiągniętych przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w nauce.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a także rejestracji na kolejny etap studiów określone są w Regulaminie studiów AJP. Szczegółowe zasady weryfikacji dla każdego zajęcia są opublikowane w sylabusach prezentowanych studentom podczas początkowych zajęć w danym semestrze. System sprawdzania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w trakcie procesu kształcenia na filologii polskiej I i II stopnia dostosowany jest z jednej strony do poziomu trudności realizowanych zajęć oraz możliwości studentów. Wyróżniono dwie grupy zasad zaliczenia oraz egzaminy. Zaliczenia obejmują kontrolę wiedzy na podstawie wyników kolokwium, sprawdzianów, testów, prac kontrolnych, projektów a także aktywności w trakcie zajęć. Weryfikacja założonych efektów uczenia się może mieć także postać ocenienia pojedynczych wypowiedzi lub ustnej aktywności semestralnej studenta, sprawdzenia złożonej przez studenta pracy pisemnej. Informacja zwrotna o ocenach częściowych z zadań oraz o ocenach końcowych z ćwiczeń odbywa się w bezpośredniej komunikacji ze studentem. Oceny z poszczególnych zadań są opisane i uzasadnione przez prowadzącego z uwzględnieniem wcześniej przedstawionych studentom kryteriów oceniania. Zgodnie z regulaminem studiów, prowadzący zajęcia monitoruje i dokumentuje proces dydaktyczny, tj. przygotowuje wykazy pytań z form ustnych i pisemnych zaliczeń oraz egzaminów i przechowuje je w formie papierowej lub elektronicznej oraz zachowuje dokumentację poświadczającą osiągnięcie efektów uczenia się w formie pisemnej.

Weryfikacja osiągniętych przez studenta efektów uczenia się bazuje na przyjętych przez Wydział Humanistyczny systemie metod oceniania, w którym to przyjęto podział na ocenę formującą i ocenę podsumowującą. System ten zawiera sześć metod oceny formującej oraz osiem metod oceny podsumowującej. Zapisy tego systemu są przeniesione do kart zajęć i poprawnie wykorzystane.

Metody i sposoby są zróżnicowane, adekwatne do zaplanowanych efektów uczenia się. Weryfikacja efektów uczenia się zależy od doboru metod pracy i kryteriów sprawdzania przez prowadzących zrealizowanych przez studenta zadań.

Przyjęte rozwiązania w zakresie zasad weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Określone zostały także zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się oraz umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności.

Prawidłowo określono również metody weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym osiągnięcia efektów wymaganych w kształceniu nauczycielskim, zgodnie z zasadami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Bazując na zasadach opisanych powyżej, m.in. na jasnym i przejrzystym systemie oceniania, z oceną formującą oraz podsumowującą studenci specjalności nauczycielskiej uzyskują właściwą informację zwrotną o postępach w nauce. Weryfikacja osiąganych efektów uczenia się, na ocenianym kierunku i specjalności *nauczycielskiej*, realizowana jest z wykorzystaniem zróżnicowanych form sprawdzania, adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności albo kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty. Efekty uczenia się w kategorii wiedzy weryfikowane są za pomocą zaliczeń lub egzaminów w formie prac pisemnych otwartych lub zamkniętych oraz egzaminów ustnych, a także w oparciu o analizę opracowanych konspektów i obserwację ich praktycznej realizacji. Egzaminy pisemne lub ustne ukierunkowane są na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość zagadnień i nie ograniczają się tylko do

znajomości faktów, służą one sprawdzeniu poziomu zrozumienia zagadnień, umiejętności analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii umiejętności wymaga bezpośredniej obserwacji studentów w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego (dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego) wynikającego z roli nauczyciela. Przyjęte zasady zapewniają bezstronność całego procesu, są zorientowane na studenta, a także pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się. Dowodem na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się są prace etapowe, egzaminacyjne, prace dyplomowe oraz dzienniki praktyk. Osiąganie przez studentów efektów uczenia się jest właściwie dokumentowane w formie prac etapowych, egzaminacyjnych i dyplomowych oraz dzienników praktyk. ZO PKA dokonał oceny losowo wybranych prac dyplomowych. Prace dyplomowe mają charakter analityczno-interpretacyjny lub opracowań o charakterze leksykalnym. Tematyka prac dyplomowych, jak również wykorzystywana w nich metodologia są prawidłowe i dostosowane do specyfiki kierunku oraz poziomu kształcenia. W przypadku dwóch prac dyplomowych występują zawyżone oceny promotora lub/i recenzenta. **Rekomenduje się** pogłębioną analizę jakości prac dyplomowych i ich oceny. Prace dyplomowe w odpowiednim stopniu przygotowują absolwentów do prowadzenia działalności naukowej bądź udziału w niej. Poddane ocenie prace etapowe są dostosowane pod względem formalnym do charakteru zajęć i potwierdzają osiągnięcie przez studentów założonych efektów uczenia się. Wszystkie przedstawione do oceny prace mieszczą się tematycznie w obrębie dyscyplin, do których został przyporządkowany kierunek studiów, a zastosowane metody i kryteria oceny potwierdzają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Stosowane przez Akademię Jana z Paradyża zasady rekrutacji są formalnie przyjęte i opublikowane, ale pozwalają na przejrzyste i selektywne przeprowadzenie procesu doboru kandydatów posiadających wstępnie zdefiniowaną wiedzę na poziomie niezbędnym do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się jedynie na studiach pierwszego stopnia. Zostały też określone zasady zapewniające identyfikację efektów uczenia się w stosunku do kandydatów przenoszących się z innej uczelni oraz wskazujące na sposób uznawania efektów uczenia się, które zostały uzyskane poza systemem studiów. Stosowane zasady dyplomowania zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów, jak również gwarantują progres pomiędzy poziomami kształcenia.

Przyjęty w Uczelni system weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w nauce oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Prawidłowo określono również metody weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym osiągnięcia efektów wymaganych w kształceniu nauczycielskim, zgodnie z zasadami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Przyjęte zasady zapewniają

bezsronność całego procesu, są zorientowane na studenta, a także pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności

Prace dyplomowe, etapowe i egzaminacyjne, jak również dzienniki praktyk potwierdzają osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, a ich tematyka, rodzaj i forma są dostosowane do poziomu i profilu kształcenia. Wszystkie one mieszczą się także w zakresie dyscyplin, do których przypisany jest kierunek studiów. Dodatkowo osiągane efekty uczenia się są monitorowane poprzez analizę pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków ich dalszej edukacji. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanego uchybienia. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących stosowania zbyt szerokiej formuły rekrutacyjnej umożliwiającej dostęp na studia drugiego stopnia kandydatom po kierunkach innych niż przyporządkowane do dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek filologia polska.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zaleca się zmodyfikowanie zasad rekrutacji na studia drugiego stopnia w taki sposób, aby gwarantowały dobór kandydatów o kompetencjach niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.
2. Należy podjąć działania naprawcze zapobiegające występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższego zalecenia.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na ocenianym kierunku zajęcia prowadzi 29 osób, co przy obecnej liczbie studentów z naddatkiem zaspokaja potrzeby dydaktyczne. 16 osób reprezentuje dwie dyscypliny, do których przyporządkowany jest kierunek, czyli językoznawstwo (12 pracowników) i literaturoznawstwo (4 pracowników). Pozostałe osoby prowadzące zajęcia to reprezentanci dyscyplin związanych z realizowanymi specjalnościami oraz ujętymi w programie zajęciami ogólnymi (*pedagogika, psychologia, logopedia, medycyna, filmoznawstwo, nauki o mediach, historia, filozofia, ekonomia i prawo*). Wśród językoznawców jest 2 profesorów, 5 doktorów habilitowanych, 3 doktorów i 2 magistrów. Wśród literaturoznawców jest 2 doktorów habilitowanych, 1 doktor i 1 magister. Struktura kwalifikacji i ogólna liczebność kadry umożliwiają prawidłową realizację zajęć, ale rażąca dysproporcja pomiędzy liczbą językoznawców i literaturoznawców w kadrze kierunku, teoretycznie odzwierciedlająca procentowy rozkład efektów uczenia się przypisanych zajęciom z obszaru obu dyscyplin (65:35), w praktyce prowadzi do nieprawidłowości związanych z przydziałem zajęć literaturoznawczych.

Dorobek członków kadry kierunku reprezentujących językoznawstwo potwierdza ich kompetencje do prowadzenia zajęć z tej dyscypliny. Obejmuje on publikacje (monografie lub rozdziały w monografiach i tomach pokonferencyjnych, artykuły w pismach naukowych – także w wydawnictwach zagranicznych) z szeregu subdyscyplin językoznawczych, m.in. takich jak historia języka, historia języków słowiańskich,

gramatyka historyczna i porównawcza, dialektologia, fonetyka i fonologia, kultura języka polskiego, stylistyka, semantyka, genologia, etnolingwistyka. W dorobku gorzowskich literaturoznawców dominuje problematyka związana z regionalnymi badaniami nad pograniczem polsko-niemieckim prowadzonymi w kierowanej przez członka polonistycznej kadry Pracowni Badań nad Literaturą i Czasopiśmiennictwem Pogranicza działającej w ramach Akademickiego Centrum Badań Euroregionalnych AJP. W publikacjach dwóch spośród czterech literaturoznawców pojawia się kilka artykułów z obszaru teorii literatury i literatury XX wieku, nauczyciel akademicki prowadzący wykład *literatura obca* zajmuje się w swoich badaniach twórcami literatury wschodniostowiańskiej pochodzenia polskiego. W dorobku naukowym literaturoznawczej kadry ocenianego kierunku nie ma publikacji związanych z literaturą polską do roku 1918 będących wynikiem badań nad tą literaturą, potwierdzających kompetencje merytoryczne prowadzących zajęcia z tego obszaru. Poddaje to w wątpliwość prawidłową realizację zajęć z historii literatury polskiej sprzed XX wieku oraz możliwość osiągnięcia przypisanych tym zajęciom efektów uczenia się, a także skuteczność polityki kadrowej Wydziału.

Zajęcia w ramach specjalności *nauczycielskiej* prowadzą osoby z udokumentowanym dorobkiem w takim zakresie, jak pedagogika, psychologia, logopedia, dydaktyka szkolna i/lub doświadczeniem zdobytym poza uczelnią (nauczyciele języka polskiego, metodycy z Wojewódzkiego Ośrodka Metodycznego, logopeda, doktor medycyny prowadzący jeden z wykładów na tej specjalności). Kompetencje tych osób są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia nauczycieli.

Członkowie kadry prowadzący zajęcia na pozostałych specjalnościach mają albo dorobek naukowy w swojej dyscyplinie, albo doświadczenie zawodowe zdobywane poza uczelnią pozwalające studentom osiągać kompetencje praktyczne (jest wśród nich m.in. dziennikarz, filmoznawczyni – kierowniczka kina, aktorka prowadząca zajęcia z emisji i ergonomii głosu).

Dydaktyczne kompetencje nauczycieli akademickich i pozostałych osób prowadzących zajęcia na gorzowskiej filologii polskiej są bezsporne i rozległe, umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Wielu tych nauczycieli ma za sobą – a w kilku wypadkach prowadzi równolegle - dydaktykę w szkołach wszystkich poziomów, kilkoro uzyskało stopień nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego, jest wśród niej także wicedyrektor jednej ze szkół gorzowskich. Członkowie polonistycznej kadry są autorami lub współautorami podręczników dla szkół różnego stopnia, skryptów akademickich, publikacji przygotowujących uczniów do egzaminu maturalnego, artykułów z zakresu dydaktyki akademickiej publikowanych także w zagranicznych monografiach i tomach pokonferencyjnych, doskonałą warsztat dydaktyczny na kursach kwalifikacyjnych oraz zagranicznych stażach dydaktycznych w ramach programu Erasmus, są konsultantami w Wojewódzkim Ośrodku Metodycznym i ekspertami MEN w komisjach kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych dla nauczycieli ubiegających się o kolejny stopień awansu zawodowego. W okresie pandemii wszyscy pracownicy wzięli udział w szkoleniu w zakresie metod i technik kształcenia na odległość, zyskując kompetencje dydaktyczne do prowadzenia zajęć online.

Hospitacje zajęć dokonane przez członków zespołu oceniającego w większości potwierdziły dydaktyczne kompetencje kadry, prowadzący zajęcia w sposób właściwy wykorzystywali tradycyjne i nowoczesne metody dydaktyczne, umiejętnie aktywizowali studentów, realizowali efekty uczenia się zapisane w sylabusach. Jedne zajęcia zyskały jednak niską ocenę hospitujących z powodu archaicznych i nieefektywnych poznawczo metod dydaktycznych stosowanych przez prowadzącą. **Rekomenduje się** zwrócenie w trakcie kolejnych hospitacji większej uwagi na prawidłowość i efektywność poznawczą metod dydaktycznych stosowanych w trakcie zajęć.

Przydziału zajęć na ocenianym kierunku dokonuje kierownik zakładu biorąc pod uwagę merytoryczne kompetencje, dorobek naukowy i doświadczenie dydaktyczne pracowników. Analiza obsady zajęć zasadniczo dowodzi stosowania tych kryteriów, obsada większości zajęć nie budzi zastrzeżeń – poza trzema znaczącymi wyjątkami. Jeden z fundamentalnych dla studiów na kierunku filologia polska kurs *historii literatury od średniowiecza do literatury najnowszej* – równolegle wykład i ćwiczenia - prowadzą niemal w całości dwie osoby. W obfitym dorobku jednej z tych osób, samodzielnego pracownika naukowego, jest kilka artykułów z obszaru literatury polskiej po 1945 roku, ale zdecydowana większość jej publikacji to prace związane z literaturą i kulturą pogranicza, zwłaszcza polsko-niemieckiego po 1939 roku. Osoba ta prowadzi na studiach pierwszego stopnia wykłady z historii literatury polskiej epok średniowiecza, oświecenia, romantyzmu i pozytywizmu oraz wykład i ćwiczenia z *literatury współczesnej*. Na studiach II stopnia osoba ta prowadzi też ćwiczenia z *analizy kontekstualnej wybranych dzieł romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski*. Równoległe do wykładów z *historii literatury polskiej* ćwiczenia na studiach I stopnia (*średniowiecze-oświecenie, romantyzm-pozytywizm*) oraz ćwiczenia z *analizy i interpretacji dzieła literackiego*, na studiach drugiego stopnia zaś ćwiczenia z *analizy kontekstualnej wybranych dzieł literatury staropolskiej i oświecenia* prowadzi nauczyciel akademicki w stopniu magistra, posiadający w dorobku naukowym trzy artykuły o charakterze przyczynkowym z obszaru literatury współczesnej.

Zastrzeżenia budzi też obsada wykładu *wiedza o kulturze* w wymiarze 60 godzin na studiach I stopnia. Prowadzi go absolwent historii sztuki w stopniu magistra, były dyrektor muzeum, mający w dorobku jeden artykuł na temat luźno związany z treściami programowymi oraz efektami uczenia się opisanymi dla wykładu *wiedza o kulturze*.

We wszystkich trzech wypadkach obsada zajęć jest niewłaściwa, przynajmniej z dwóch powodów. Osoby prowadzące zajęcia z *historii literatury polskiej do roku 1918* nie mają w dorobku żadnych publikacji związanych z treściami programowymi określonymi dla tych zajęć i potwierdzających kompetencje merytoryczne tych nauczycieli akademickich. Trudno też przyjąć, że prowadzący specjalistyczne zajęcia z *historii literatury* pięciu epok i nieposiadający w dorobku publikacji potwierdzających prowadzenie badań w tym zakresie może orientować się na bieżąco w aktualnym stanie wiedzy, nowych metodach badawczych, opracowaniach i kontekstach, w jakich badacze oglądają literaturę i kulturę od średniowiecza do Młodej Polski. Upoważnia to do stwierdzenia, że przy obecnej obsadzie osiągnięcie efektów uczenia się przypisanych tym zajęciom jest niemożliwe.

Po drugie – niewłaściwa jest taka obsada zajęć, w wyniku której jeden nauczyciel akademicki ma monopol na przekazywanie studentom wiedzy na temat polskiej literatury i kultury na przestrzeni kilkuset lat. Student powinien mieć możliwość kontaktu z różnymi postawami interpretacyjnymi i różnymi warsztatami naukowymi, mieć dostęp do aktualnej wiedzy uzyskiwanej przez nauczycieli akademickich w trakcie prowadzonych przez nich badań, inaczej zajęcia z *historii literatury* będą przypominać szkolną dydaktykę, co zresztą wyraźnie pokazały jedne z hospitacji.

Obciążenia godzinowe osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są właściwe i umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Członkowie kadry prowadzący intensywne badania naukowe lub realizujący projekty badawcze uzyskują obniżkę pensum.

Obciążenie godzinowe nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami.

Obecnie zajęciami prowadzonymi z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość są *lektoraty języków obcych* oraz zajęcia z *technologii* informacyjnych, ich realizacja jest kontrolowana metodami przyjętymi w trakcie kształcenia online w czasie pandemii. Dziekan i kierownicy zakładów mają dostęp do linków umożliwiających monitorowanie realizacji tych zajęć.

Dobór nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć na kierunku filologia polska, tak jak w całej Uczelni, jest transparentny i odbywa się metodą konkursu z uwzględnieniem kwalifikacji zawodowych, osiągnięć w pracy dydaktycznej, dorobku naukowego i doświadczenia praktycznego kandydatów. Nieprawidłowości w obsadzie kilku zajęć na ocenianym kierunku dowodzą jednak niepełnej skuteczności stosowania tych kryteriów w praktyce i niewłaściwej polityki kadrowej.

Uczelnia przywiązuje wielką wagę do podnoszenia kompetencji dydaktycznych swoich pracowników, przede wszystkim poprzez organizowane w AJP kursy i szkolenia, których oferta jest bogata i zróżnicowana. W ostatnich latach pracownicy filologii polskiej mogli brać udział m.in. w takich bezpłatnych szkoleniach, jak *Savoir-vivre* wobec osób z różnym rodzajem niepełnosprawności, szkolenia ze wsparcia zdrowia psychicznego (tu szczególnie przydatne były, zdaniem polonistycznej kadry, zajęcia z profilaktyki uzależnień behawioralnych), Warsztaty Polskiego Języka Migowego czy kursy językowe za symboliczną opłatą. Członkowie polonistycznej kadry na spotkaniu z zespołem PKA wysoko ocenili poziom i znaczenie takich szkoleń dla własnego indywidualnego rozwoju i poszerzania kompetencji dydaktycznych. Z początkiem pandemii wszyscy pracownicy i studenci przeszli szkolenie w zakresie kształcenia zdalnego, a poziom ich zadowolenia i rodzaj trudności, na jakie napotykali, były przedmiotem rozmów kadry z władzami, zwłaszcza z panią Dziekan i kierownikami zakładów. Od strony technicznej bieżącą pomoc oferowali uczelniani informatycy, wsparcia psychicznego udzielali natomiast zatrudnieni w AJP psychologowie. Na poziomie Uczelni prowadzenie kształcenia online monitoruje Uczelniany Koordynator ds. Kształcenia Zdalnego.

W AJP regularnie i na kilka sposobów dokonuje się oceny działalności naukowej i dydaktycznej nauczycieli akademickich. Wszystkie osoby prowadzące zajęcia są oceniane zarówno przez innych pracowników, jak i przez studentów. Merytoryczne i dydaktyczne kompetencje nauczycieli akademickich są oceniane w elektronicznych ankietach studenckich wypełnianych po każdym semestrze. Sformułowane w ankietach opinie studentów mają realne konsekwencje, na przykład powodując zmianę treści i sposobu prowadzenia niektórych zajęć.

Zgodnie z Zarządzeniem Rektora NR 83/0101/2016 określającym zasady i tryb przeprowadzania hospitacji zajęć dydaktycznych w AJP hospitacjom podlega co dwa lata – na podstawie harmonogramu ustalanego na początku roku akademickiego przez Dziekana we współpracy z kierownikami zakładów – każdy pracownik prowadzący zajęcia. Poza harmonogramem hospitowane są zajęcia pracowników, którzy otrzymali niską ocenę w ankietach studenckich lub taką ocenę z wcześniejszych hospitacji. W czasie pandemii hospitacje wynikające z harmonogramu prowadzone były online.

Co cztery lata członkowie kadry wypełniają arkusz oceny okresowej podsumowujący wyniki ich aktywności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej, a kryteria i tryb dokonywania tej oceny zostały określone w odpowiednim zarządzeniu Rektora. W Arkuszu oceny znajduje się punkt dotyczący wyników ankiet studenckich, nie ma natomiast miejsca na ocenę hospitacji.

Wyniki oceny okresowej, hospitacji i ankiet studenckich są zawsze indywidualnie omawiane z pracownikiem przez Dziekana lub kierownika zakładu, co służy doskonaleniu i stymulacji rozwoju kadry.

Realizowana w AJP polityka kadrowa nie w pełni umożliwia dobór kadry prowadzącej kształcenie zapewniający prawidłową realizację zajęć, o czym świadczy przydział zajęć z *historii literatury polskiej* i *wiedzy o kulturze*.

W AJP stworzono dobre warunki do rozwoju naukowo-dydaktycznego i doskonalenia kadry. System motywacyjny służący zapewnianiu wysokiego poziomu prowadzonych w AJP badań naukowych, dydaktyki i prac rozwojowych jest rozbudowany i obejmuje przede wszystkim kilka rodzajów nagród pieniężnych. Oprócz tradycyjnych nagród rektora za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną

pracownik naukowo-dydaktyczny i dydaktyczny AJP może otrzymać przyznawane przez Rektora roczne wynagrodzenie motywacyjne za wyróżniające wykonywanie obowiązków nauczyciela akademickiego. Nauczyciel akademicki zaliczany do tzw. liczby N może na czas określony otrzymać dodatek uczelniany za osiągnięcia naukowe wykazywane na potrzeby ewaluacji jakości działalności naukowej. Zasady i tryb przyznawania nagród dla nauczycieli akademickich w AJP są transparentne i jawne, opublikowane bowiem na stronach internetowych Uczelni zarówno w Regulaminie wynagradzania pracowników Akademii im. Jakuba z Paradyża jak i w kolejnych załącznikach do zarządzenia Rektora.

W AJP stosowane są także inne niż finansowe formy wsparcia aktywności badawczej, zwłaszcza w wypadku osób starających się o awanse naukowe. Członkowie kadry przygotowujący rozprawę doktorską czy habilitacyjną, wyjeżdżający na konferencje i szkolenia, prowadzący szeroko zakrojone badania, mogą starać się o płatny urlop naukowy; nauczycielowi akademickiemu, który wykazał się znacznymi osiągnięciami naukowymi i popularyzatorskimi, zwłaszcza uwzględnianymi w ewaluacji jakości działalności naukowej, przysługuje obniżka pensum (Zarządzenie nr 42/0101/2019 Rektora AJP z dnia 25 czerwca 2019 r. w sprawie Regulaminu Pracy Akademii im. Jakuba z Paradyża). Wyjazdy na konferencje, szkolenia i kwerendy biblioteczne krajowe i zagraniczne, publikacje nauczycieli akademickich, organizowane w AJP konferencje są finansowane przez Uczelnię. Członkowie polonistycznej kadry uczestniczący w spotkaniu z zespołem oceniającym potwierdzili intensywne i wszechstronne wsparcie ich naukowego i dydaktycznego rozwoju przez władze Uczelni i Wydziału. Taka polityka kadrowa i warunki pracy kadry AJP stymulują i motywują stały rozwój naukowy i dydaktyczny pracowników, czego dowodem jest systematyczne powiększanie przez nich dorobku naukowego, a także awanse naukowe uzyskane przez członków polonistycznej kadry. Od roku 2016 pięciu nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku uzyskało stopień doktora habilitowanego (dwie osoby z językoznawstwa, dwie z literaturoznawstwa i jedna z filozofii), dwoje – stopień doktora z językoznawstwa.

W AJP obowiązują przejrzyste i rozbudowane zasady rozwiązywania konfliktów oraz reagowania na wszelkie formy dyskryminacji i przemocy. Zarządzenie nr 15/0101/2018 Rektora AJP z dnia 8 marca 2018 ustala procedurę składania i rozpatrywania skarg i wniosków kadry i studentów. W Uczelni działa Komisja ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji, na jej czele stoi Pełnomocnik Rektora ds. równego traktowania, którego adres mailowy znajduje się na stronie AJP. Informacje dotyczące bezpieczeństwa kadry i studentów oraz przeciwdziałania dyskryminacji znajdują się także w Statucie AJP. W sytuacjach konfliktowych do dyspozycji kadry pozostaje także dwoje uczelnianych psychologów.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Kompetencje merytoryczne i dydaktyczne, doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację większości zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Obsada większości zajęć zgodna

jest z merytorycznymi kompetencjami prowadzących, w trzech wypadkach jednak kompetencje nauczycieli akademickich nie umożliwiają prawidłowej realizacji zajęć, nie są bowiem potwierdzone dorobkiem naukowym w zakresie treści programowych przypisanych tym zajęciom. Polityka kadrowa uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z niewłaściwej obsady niektórych zajęć, dowodzącej nie w pełni skutecznej polityki kadrowej; w kadrze kierunku brak bowiem nauczycieli akademickich posiadających kompetencje do prowadzenia zajęć z *historii literatury polskiej do roku 1918*, a także wykładu *wiedza o kulturze*.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Zapewnienie prawidłowej obsady zajęć z *historii literatury polskiej do roku 1918* oraz wykładu *wiedza o kulturze*.
2. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższego zalecenia.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Bazę dydaktyczną dla kierunku filologia polska zapewnia Wydział Humanistyczny mieszczący się w zespole budynków-zabytków usytuowanych na historycznym przedmieściu santockim. W trzech budynkach dostosowano sale dydaktyczne, specjalistyczne pracownie, a także ich wyposażenie do potrzeb procesu nauczania, uwzględniając przygotowanie studentów do realnych warunków przyszłej pracy zawodowej oraz osiągnięcie przez nich zakładanych efektów uczenia się. Liczba pomieszczeń (łącznie: 7 sal wykładowych, 6 sal ćwiczeniowych, 2 sale konferencyjne, 2 sale seminaryjne, 3 pracownie komputerowe, laboratorium językowe, laboratorium logopedyczne, pokoje dydaktyczne, Biblioteka Wydziału Humanistycznego) stwarzają również właściwe warunki do przygotowania studentów do działalności naukowej. Ze względu na swoją specyfikę laboratorium logopedyczne obejmuje trzy pomieszczenia: gabinet terapii logopedycznej (wyposażony w kamerę i system nagłaśniający, tradycyjne pomoce, profesjonalny sprzęt do diagnozy i terapii ze specjalistycznym oprogramowaniem), salę dydaktyczną (monitor, kamery, głośnik) oraz punkt sterylizacyjny (autoklaw do higieny i bezpieczeństwa narzędzi używanych podczas zajęć). Większość sal wyposażona jest w rzutniki i ekrany multimedialne, część również w komputery, co stanowi wystarczające

zabezpieczenie do liczby studentów, tym samym umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym również prowadzenie przez studentów zadań badawczych.

Liczba, wielkość i układ pomieszczeń oraz ich wyposażenie, jak też liczba stanowisk komputerowych dostosowane są do liczby studentów, co gwarantuje właściwe warunki realizacji zajęć. Wyposażenie techniczne posiada wymagane oprogramowania o liczbie licencji adekwatnej do posiadanych urządzeń, a także zabezpiecza samodzielną pracę studenta. Osiąganiu celów procesu dydaktycznego sprzyja także wykorzystywanie w trakcie zajęć infrastruktury instytucji zewnętrznych: seminariów- Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej, Muzeum Lubuskiego, Archiwum Państwowego, warsztatów -TV, Miejskiego Ośrodka Sztuki oraz praktyk zawodowych- szkół, urzędów czy mediów. Studenci filologii polskiej korzystają z zasobów Biblioteki Głównej oraz Biblioteki Wydziału Humanistycznego. Biblioteka Wydziału Humanistycznego otwarta jest przez sześć dni w tygodniu: od godz. 9 do godz. 17, z wyjątkiem sobót od godz. 9 do godz. 15. Zapewnia w czytelni wolny dostęp do księgozbioru oraz 23 stanowisk komputerowych. Biblioteka posiada urządzenia do samowypożyczeń, nowoczesną zrzutnię do książek oraz wielofunkcyjne urządzenie do druku i kopiowania. Zatem pomieszczenia biblioteczne, ich wyposażenie techniczne oraz udogodnienia dla czytelników zapewniają warunki komfortowego korzystania z tradycyjnych i cyfrowych zasobów bibliotecznych. Należy podkreślić zgodność korzystania z infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej z przepisami BHP.

W całym obiekcie zapewniony jest dostęp do sieci bezprzewodowej oraz dostęp do internetu w ramach wybranego programu. Pracownicy i studenci posiadają dostęp do platformy e-learningowej oraz aplikacji, umożliwiającej prowadzenie zajęć na odległość. System stwarza możliwość korzystania z katalogów i zasobów bibliotecznych, a także innych zasobów cyfrowych. W wielu salach znajdują się podwieszane ekrany, projektory, komputery. Dostęp do pomieszczeń w celu realizacji zadań czy projektu możliwy jest również poza godzinami zajęć, po zgłoszeniu takiej potrzeby u opiekuna.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna dostosowana jest dla osób z niepełnosprawnościami. W celu ułatwienia ich przemieszczania się wyznaczono oznakowane miejsca parkingowe, a wewnątrz budynku udostępniono podjazdy, windy i toalety. W pomieszczeniach dydaktycznych, komputerowych oraz w bibliotece znajdują się przystosowane dla niepełnosprawnych stanowiska pracy (podwyższone biurka w przestrzeni umożliwiającej poruszanie się na wózku). Zadbano również o urządzenia technologiczne, ułatwiające uczestnictwo w procesie dydaktycznym: system induktofoniczny (dla osób niedosłyszących), sprzęt komputerowy z monitorem 21 oraz oprogramowaniem powiększającym i udźwiękowiającym tekst (dla osób niedowidzących). Ponadto nauczyciele akademicki i studenci mogą wypożyczać sprzęt (komputery, dyktafony, drukarki, skanery), ułatwiający kształcenie osób z niepełnosprawnościami. Powyższe rozwiązania umożliwiają studentom niepełnosprawnym pełny udział w kształceniu oraz osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

W sytuacji konieczności podjęcia nauczania zdalnego (pandemia) zapewniono studentom i nauczycielom akademickim dostęp do oprogramowania, umożliwiający synchroniczną i asynchroniczną interakcję oraz dostęp do sieci bezprzewodowej, a także zintegrowanych usług sieciowych.

Do dyspozycji pracowników naukowych i studentów jest Biblioteka Wydziału Humanistycznego, której księgozbiór stanowi 31 tys. woluminów, 4 tys. materiałów elektronicznych oraz 47 czasopism w języku polskim. Zapewnia dostęp do literatury z zakresu dyscyplin, do których przyporządkowany jest kierunek filologia polska. To literatura aktualna, zgodna z zakresem tematycznym i zasięgiem językowym, odpowiadającym potrzebom procesu nauczania-uczenia się, umożliwiająca przygotowanie studenta do działalności naukowej i zawodowej. W zasobach bibliotecznych dostępna jest zalecana

w sylabusach literatura zajęć gwarantująca osiągnięcie oczekiwanych efektów uczenia się. Studenci mogą zamawiać książki przez internet oraz uzyskać dostęp do zasobów elektronicznych.

Studenci mają dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki Polskiej, E-book, Ebsco, Legalis. Dzięki funkcjonującemu w bibliotece międzynarodowemu formatowi opisu bibliograficznego MARC 21 Biblioteka AJP współpracuje z siecią bibliotek naukowych, tworzących Naukowy Uniwersalny Katalog. Przygotowane przez bibliotekę oraz nauczycieli akademickich materiały dydaktyczne w formie cyfrowej są dostępne także dla studentów z niepełnosprawnościami i stwarzają im możliwość osiągnięcia planowanych efektów uczenia się.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa kierunku filologia polska jest zgodna z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust.3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a także umożliwia osiągnięcie zakładanych w tym zakresie efektów uczenia się. Zajęcia studentów odbywają się nie tylko w obiekcie Akademii, ale i w instytucjach otoczenia społeczno-gospodarczego (szczególnie praktyki), zapoznając tym samym studentów z warunkami przyszłych miejsc pracy. Realizacja w szkołach wybranych zajęć oraz praktyk gwarantuje poznanie infrastruktury współczesnej szkoły, wykorzystującej tradycyjne i nowoczesne narzędzia oraz środki dydaktyczne.

Wydział prowadzi okresowe przeglądy infrastruktury dydaktycznej i naukowej, wyposażenia technicznego pomieszczeń pomocy i środków dydaktycznych dwa razy w roku: przed rozpoczęciem roku akademickiego oraz w przerwie semestralnej. Komisja w składzie: pełnomocnik rektora ds. osób niepełnosprawnych, specjalista BHP i ppoż., kierownik Działu Administracji, kierownik Działu Informatycznego, laborant, specjalista administracyjny dokonuje oceny infrastruktury (z uwzględnieniem sugestii zgłaszanych przez studentów), w wyniku której braki i usterki są usuwane, a w miarę możliwości realizowane są potrzeby. Podczas przeglądów ocenia się również wyposażenie sal dydaktycznych, ewentualne wnioski dotyczące konieczności wymiany bądź uzupełnienia sprzętu są realizowane. Studenci oraz pracownicy mogą zgłaszać propozycje potrzeb w zakresie uzupełniania infrastruktury dydaktycznej, jak też aktualizowania i nowocześniejszego stosowanego oprogramowania, także związanego z kształceniem na odległość.

Zbiory biblioteczne są uzupełniane o najnowsze pozycje z zakresu humanistyki po bieżących zgłoszeniach na konkretne tytuły przez nauczycieli akademickich oraz studentów. Wnioski z analizy przeglądów służą modernizacji i aktualizacji infrastruktury dydaktycznej, naukowej oraz zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca kierunku filologia polska z otoczeniem społeczno-gospodarczym wynika z przyjętej koncepcji i celów kształcenia, opiera się na celowo dobranych instytucjach, których działalność jest powiązana tematycznie z sylwetką absolwenta i przypisanymi jej kwalifikacjami zawodowymi. Ważną rolę w sformalizowanej współpracy pełni powołany w roku akademickim 2015/2016 Wydziałowy Konwent Interesariuszy Zewnętrznych, w skład którego wchodzi specjaliści praktycy różnych dyscyplin naukowych oraz różnych obszarów działalności biznesowej, kulturowej i społecznej (np. kadra kierownicza Wydziału, tłumacz, dziennikarz, dyrektor muzeum, kurator oświaty). Przewodniczy mu dyrektor Archiwum Państwowego w Gorzowie, a jednocześnie pracownik badawczo-dydaktyczny kierunku. Do zadań Konwentu należy m.in.: opiniowanie programu studiów, rekomendowanie zmian wynikających z oczekiwań pracodawców, informowanie o trendach na rynku pracy.

Zasięg współpracy ma charakter regionalny i lokalny, a zakres obejmuje: organizację wspólnych przedsięwzięć naukowych i dydaktycznych, zapewnienie kadry, udostępnienie infrastruktury oraz przyjmowania studentów na praktyki i staże.

Najczęstsza forma współpracy dotyczy działalności naukowej i popularyzatorskiej: współorganizowanie konferencji, spotkań autorskich oraz występowanie w roli ekspertów w programach radiowych. Pracownicy naukowcy i studenci (którzy pełnią rolę aktywnych współorganizatorów i odbiorców wydarzeń) popularyzują wiedzę polonistyczną poprzez współdziałanie lub objęcie patronatem przedsięwzięć organizowanych przez szkoły, placówki oświatowe i kulturalne. Jako przykład warto wymienić organizowany cyklicznie (w latach 2012-2019) przez IV LO w Gorzowie konkurs z zakresu poprawności językowej „Licz się ze słowami”, organizację etapu okręgowego Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, Dnia Języka Ojczystego czy funkcjonowanie Akademickiej Poradni Językowej. Współrealizowanie powyższych zadań umożliwia studentom doskonalenie umiejętności zastosowania wiedzy w życiu społecznym.

W trosce o skuteczność i atrakcyjność zajęć dydaktycznych kierunek pozyskuje projekty umożliwiające poszerzanie i doskonalenie interpersonalnych oraz metodycznych kompetencji studentów. Taki nowatorski projekt pt. „Szkoła ćwiczeń” był realizowany we współpracy z Urzędem Miasta, Wojewódzkim Ośrodkiem Metodycznym i ze szkołami. Przyszli nauczyciele uczestniczyli w dodatkowych lekcjach pokazowych i warsztatach metodycznych. Powyższe przykłady współpracy stanowią dla studentów płaszczyznę doskonalenia umiejętności wpisanych w efekty uczenia się właściwe kierunkowi filologia polska.

Stały charakter współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym sprzyja organizacji praktyk zawodowych, które umożliwiają poznanie struktur i zasad funkcjonowania instytucji związanych z kierunkiem filologii polskiej, wymagań w zakresie teorii i praktyki w rozwiązywaniu problemów.

Związek kierunku filologia polska z nowymi trendami i potrzebami rynku pracy widoczny jest w zatrudnieniu specjalistów-praktyków z bogatym doświadczeniem jako wykładowców (np. doradca metodyczny).

Jednostkowe przykłady powiązania celów kształcenia z oczekiwaniami środowiska pracodawców odzwierciedlają prace dyplomowe z zakresu regionalnego życia literackiego czy języka dzieci i młodzieży.

Analizowanie i opiniowanie przez interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych programu studiów oraz weryfikacja efektów uczenia się sprzyja ich osiągnięciu i wykorzystaniu na rynku pracy. Pracodawcy oceniają efekty uczenia się w różnych formach: przez opinie i oceny praktyk zawodowych, badanie losów absolwentów, opinie koordynatorów realizowanych projektów, a także opinie wykładowców z instytucji zewnętrznych.

Powyższe działania stanowią źródło refleksji w konstruowaniu programu studiów, jego modyfikacji i realizacji, Wpływa na aktualizację treści programowych oraz dostosowanie ich do potrzeb i warunków współczesnego i regionalnego rynku pracy. Konsultacje z interesariuszami doprowadziły do zmian w programie studiów, polegających na wprowadzeniu nowych specjalności: logopedia oraz nauczanie języka polskiego jako obcego.

W warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania uczelni kontakt z pracodawcami odbywał się online, w ograniczonym zakresie.

Systematycznie przeprowadzane są przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie wprowadzonych zmian w programie studiów, stopnia spełniania oczekiwań praktyk przez studentów, a ich wyniki analizowane są na wrześniowych posiedzeniach Kolegium Dziekańskiego. W wyniku tych przeglądów poszerzono formy współpracy oraz listę instytucji współpracujących z kierunkiem filologia polska. Monitorowaniem współpracy z interesariuszami zewnętrznymi zajmuje się Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na ocenianym kierunku są zgodne z jego koncepcją i celami kształcenia. W programie studiów nie ma zajęć w języku obcym, studenci mogą jednak brać udział w otwartych wykładach i zajęciach prowadzonych przez zagranicznych wykładowców zarówno na Wydziale, jak i na kierunku. **Rekomenduje się** wprowadzenie do programu studiów polonistycznych przynajmniej modułów fakultatywnych prowadzonych w językach obcych, co umożliwi struktura Wydziału. Umiędzynarodowienie kształcenia na ocenianym kierunku sprowadza się obecnie do podnoszenia przez studentów kompetencji językowych w ramach lektoratów.

Jednostka stwarza dobre warunki i liczne możliwości podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku. Na stronie internetowej Uczelni znajdują się wyczerpujące informacje na temat programu Erasmus oraz lista 29 uczelni partnerskich, do których mogą wyjeżdżać pracownicy i studenci w ramach międzynarodowej wymiany. Tylko w wypadku jednej uczelni (Przykarpackiego Narodowego Uniwersytetu im. Wasyła Stefanyka w Iwano-Frankiwsku) w rubryce *Dziedzina współpracy* podaje się „języki obce i filologie, w tym II stopień filologii polskiej”, studenci i pracownicy tej filologii mogą jednak aplikować do wyjazdu także na uczelnie, w wypadku których w rubryce *Dziedzina współpracy* wpisane są nauki humanistyczne.

W stosownej uchwale Senatu oraz Regulaminie studiów w AJP podano warunki i możliwości odbywania części studiów za granicą, wskazano także możliwość odbycia przez studentów zagranicznej praktyki, jak dotąd jednak żaden student filologii polskiej z takiej możliwości nie skorzystał. Studenci filologii polskiej uczestniczyli w ostatnich latach (w czasie pandemii w systemie zdalnym) w międzynarodowych konferencjach organizowanych we współpracy z Przykarpackim Narodowym Uniwersytetem im. Wasyła Stefanyka w Iwano-Frankiwsku, w warsztatach z kultury pogranicza i wyjazdach studyjnych w Cottbus.

Międzynarodowa mobilność kadry i studentów uzyskuje wsparcie Wydziału i Uczelni. W AJP działa Pełnomocnik Rektora ds. Współpracy Międzynarodowej oraz Uczelniany Koordynator Programu Erasmus. Wyjazdy zagraniczne kadry są finansowane przez Uczelnię, pracownicy Działu Współpracy

Międzynarodowej służą kadrze i studentom wszechstronną pomocą, m.in. przy dopełnianiu formalności i organizacji wyjazdu. Kierownikiem Działu, a zarazem Pełnomocnikiem Rektora ds. Współpracy Międzynarodowej jest członek kadry ocenianego kierunku.

Cenną inicjatywą jest umożliwienie pracownikom i studentom, zwłaszcza przygotowującym się do wyjazdu na zagraniczną uczelnię w ramach programu Erasmus, udziału w trzydziestogodzinny kursie języka obcego (czeskiego, francuskiego, niemieckiego, rosyjskiego, ukraińskiego i włoskiego) za symboliczną złotówkę za jedno zajęcia. Informacja o tej formie wsparcia również znajduje się na stronie internetowej Uczelni. Studenci i pracownicy AJP mają dobre warunki do międzynarodowej mobilności wirtualnej; na całym terenie Uczelni mają dostęp do sieci bezprzewodowej, a w Bibliotece do baz danych takich, jak Wirtualna Biblioteka Nauki Polskiej, E-book, Ebsco, Legalis.

Korzystając ze wsparcia ze strony Uczelni międzynarodowej mobilności studentów dwie studentki filologii polskiej wyjechały w ostatnich latach w ramach międzynarodowej wymiany (Kowno, 2019), jedna studentka z Ukrainy podjęła studia na ocenianym kierunku w wymiarze jednego semestru.

Międzynarodowa aktywność członków kadry kierunku ma charakter indywidualnych działań i polega między innymi na uczestnictwie pracowników polonistyki w konferencjach zagranicznych oraz organizacji lub współorganizacji konferencji międzynarodowych. Przykładem są spotkania uczonych polskich i ukraińskich w ramach projektu „Dziedzictwo kulturowe pogranicza”, odbywające się na przemian w Polsce i Ukrainie. Członkowie polonistycznej kadry we współpracy z badaczami kilku polskich i ukraińskich uczelni biorą udział w międzynarodowym projekcie wydawniczym *Literatura zza granic Polski*. Projekt powstał w ramach działalności Pracowni Badań nad Literaturą i Czasopiśmiennictwem Pogranicza, a jego plonem jest zbiór *Literatura zza granic Polski. Diagnozy – Prognozy – Prowokacje* (drugi tom w przygotowaniu). Pracownik filologii polskiej wygłosił w 2017 roku w Kilonii referat na międzynarodowej konferencji *Polacy i Niemcy w Europie: pogranicza / Polen und Deutsche in Europa: Grenzräume*, jego wystąpienie zostało w 2020 roku opublikowane w pokonferencyjnej monografii.

Pracownicy gorzowskiej filologii polskiej zamieszczają obco- i polskojęzyczne publikacje w zagranicznych czasopismach i monografiach naukowych, są członkami redakcji zagranicznych czasopism. Utrzymywanie licznych kontaktów z zagranicznymi badaczami i publikowanie w zagranicznych wydawnictwach umożliwia i ułatwia także aktywność naukowa polonistycznej kadry w Pracowni Badań nad Literaturą i Czasopiśmiennictwem Pogranicza, działającej w ramach uczelnianego Centrum Badań Euroregionalnych.

Kadra kierunku stale współpracuje z polskojęzycznym Gimnazjum im. Longina Komołowskiego w Połukniu (Litwa). Uczelnia objęła nad tą szkołą patronat, zapewniając jej uczniom opiekę naukowo-dydaktyczną. Pracownicy kierunku od 2005 roku współrealizują w Iwano-Frankiwsku cykliczny Konkurs Języka Polskiego dla Akademickiej Młodzieży Ukrainy. Należy podkreślić, że międzynarodowa aktywność członków gorzowskiej kadry polonistycznej obejmuje obecnie w głównej mierze naukową, dydaktyczną, publikacyjną współpracę z ośrodkami naukowymi Ukrainy, w nielicznych wypadkach z uczelniami i wydawnictwami naukowymi Litwy i Słowacji, pojedynczy pracownicy kierunku publikowali w ocenianym okresie także w czasopismach i monografiach niemieckich.

Członkowie gorzowskiej polonistycznej kadry wyjeżdżają na zagraniczne uczelnie w ramach programu Erasmus, ale także w ramach indywidualnych zaproszeń; wyjazdy te mają charakter dydaktyczny, naukowy i szkoleniowy. W latach 2019-2022 15 pracowników filologii polskiej wyjechało za granicę, jeden z tych wyjazdów miał charakter dydaktyczny, pozostałe były wyjazdami szkoleniowymi w ramach programu Erasmus plus do Gimnazjum im. Longina Komołowskiego w Połukniu. W tym

samym okresie troje wykładowców z ukraińskich uczelni prowadziło zajęcia dydaktyczne na kierunku, jeden odbył szkolenie w ramach programu Erasmus plus.

Internacjonalizacji kształcenia służy też opracowanie przez pracowników polonistyki programu nowej specjalizacji na kierunku filologia polska - nauczanie języka polskiego jako obcego i drugiego; absolwenci tej specjalności będą między innymi przygotowywać cudzoziemską młodzież do studiowania w Polsce. Pracownicy Wydziału Humanistycznego podejmują także szereg innych działań sprzyjających umiędzynarodowieniu kształcenia, organizując na przykład warsztaty językowo-turystyczne dla studentów Akademii z udziałem studentów z zagranicznych uczelni partnerskich, Konkursu Wiedzy o Kulturach i Językach Europejskich czy seminarium dla nauczycieli języków obcych. W arkuszu oceny okresowej pracowników naukowych i naukowo-badawczych nie ma punktu dotyczącego międzynarodowej aktywności kadry.

W Uczelni prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia. Każdy pracownik i student po powrocie z zagranicznego wyjazdu składa do działu Współpracy Międzynarodowej sprawozdanie z przebiegu pobytu, dokonując w nim także jego oceny. Uczelniany Koordynator Programu Erasmus opracowuje ogólny raport publikowany na stronie internetowej Uczelni, zawierający informacje o skali, zakresie i zasięgu międzynarodowej współpracy AJP z uczelniami zagranicznymi. Raport ten staje się podstawą do oceny i intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia poprzez takie działania, jak aktualizacja ofert wyjazdów zagranicznych i rozsyłanie ich do sekretariatów oraz na indywidualną pocztę pracowników i studentów, informacyjne spotkania studentów pierwszego roku z pracownikami Działu Współpracy Międzynarodowej, a ponieważ kierowniczką Działu jest członkini kadry polonistycznej, studenci tego kierunku dodatkowo – poprzez osobiste kontakty - otrzymują stosowne informacje i zachętę. Sprawy związane z internacjonalizacją kształcenia na AJP omawiane są także na spotkaniach władz Uczelni i Wydziału. Udział studentów w ocenach umiędzynarodowienia kształcenia sprowadza się do uwag i ocen formułowanych w ankiecie wypełnianej po powrocie z wyjazdu zagranicznego.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co służy podnoszeniu stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, w których w niewielkim stopniu mają udział studenci, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ogólną pozytywną ocenę spełnienia kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie kształcenia jest systemowe, ma charakter stały i wielopłaszczyznowy, obejmuje cały proces kształcenia, a narzędzia wykorzystywane do celów realizacji kształcenia są adekwatne do zgłaszanych potrzeb studentów oraz dostępnych rozwiązań. Systemowość wsparcia studentów oznacza zapewnienie przez Uczelnię szeregu rozwiązań mających na celu realizację procesu uczenia się zakończonego zadowalającymi efektami. Przykładem takich działań jest zapewnienie wsparcia studentom filologii polskiej ze strony nauczycieli akademickich, którzy dostępni są na dyżurach i indywidualnych konsultacjach. Stałość wsparcia przejawia się obejmowaniem, poprzez realizowane rozwiązania, całego procesu kształcenia oraz procesu rekrutacji. Wydziałowi udało się zapewnić studentom poczucie indywidualnego podejścia. Ma to rzeczywisty wpływ na podwyższenie poziomu zadowolenia z jakości studiowania, wykazywanego przez studentów. Wiąże się to m.in. z możliwością konsultacji pomiędzy studentami a pracownikami naukowymi. Wydział Humanistyczny wspiera studentów w efektywnym korzystaniu z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, np. poprzez organizowanie szkoleń z zakresu obsługi wybranych przez uczelnię platform, co przygotowało ich do udziału w zajęciach. Studenci filologii polskiej korzystają z platformy online do nauczania zdalnego oraz poczty elektronicznej w domenie Uczelni. Wsparcie studentów w zakresie działalności naukowej, obejmujące nie tylko aktywność w ramach koła naukowego, ale również możliwość ubiegania się o prestiżowe wyróżnienia, jak np. wpisanie do Złotej Księgi Absolwentów Akademii im. Jakuba z Paradyża. Motywowanie do osiągania lepszych wyników w nauce przybiera również charakter bardzo zindywidualizowany, ze względu na mało liczebny kierunek studiów. Korzystanie z mentorskiego wsparcia osób prowadzących zajęcia wzmacnia więzi studentów z Uczelnią i pozwala na pogłębianie zasobów wiedzy.

Regulamin Studiów Akademii im. Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim przewiduje wsparcie w postaci Indywidualnego Toku Studiów, który skierowany jest do osób pragnących pogłębiać swoją wiedzę w stopniu wyższym niż standardowo zakładany. Uczelnia umożliwia na przykład studiowanie według zindywidualizowanego programu i pod opieką opiekuna naukowego; sprawuje nadzór merytoryczny i organizacyjny nad jego realizacją. Jest to rozwiązanie istotne i dobre, ponieważ buduje więzi pomiędzy Uczelnią a studentami i pracownikami naukowymi. Studenci mają zapewnioną możliwość udziału w zajęciach z wychowania fizycznego, przy zachowaniu odpowiednich warunków infrastruktury sportowej. Wydział dba również o promowanie aktywności

sportowej i zdrowego stylu życia. Studenci Uczelni mają możliwość rozwijać aktywność sportową poprzez uczestnictwo w zajęciach Klubu Uczelnianego Akademickiego Związku Sportowego AJP. Wsparcie w rozwoju artystycznym i kulturalnym zapewnione jest chociażby poprzez wprowadzone do programu studiów dla studentów I stopnia filologii polskiej zajęcia *warsztaty artystyczne*.

Uczelnia zgodnie z ustawowym obowiązkiem zapewnia studentom szeroki katalog wsparcia materialnego połączanego niejednokrotnie z systemem motywacyjnym. Studenci znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej mogą ubiegać się o stypendium socjalne. Akademia motywuje studentów do ciągłego rozwoju poprzez oferowanie stypendium Rektora oraz dostępność stypendium Ministra. Świadczenia te są dedykowane osobom uzdolnionym naukowo, artystycznie lub sportowo. W systemie wsparcia uwzględniani są również studenci znajdujący się w trudnej sytuacji (życiowej lub materialnej), z uwagi na swój stan zdrowia. Dla tych osób przewidziane jest stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnościami. Studenci mają wpływ na funkcjonowanie systemu pomocy materialnej poprzez odpowiednie organy samorządu studenckiego, które zaangażowane są m.in. w procesy decyzyjne, dotyczące podziału funduszu stypendialnego. Uczelnia zapewnia również możliwość skorzystania z zapomogi, na zasadach określonych w ustawie. Studenci podkreślają, iż proces przyznawania świadczenia w postaci zapomogi jest zrozumiały i szybki.

Wydział uczestniczy w programach mobilnościowych Erasmus+ oraz MOST. Akademia współpracuje z Przykarpackim Narodowym Uniwersytetem im. Wasyła Stefanyka w Iwano-Frankiwsku, dzięki czemu np. organizowane są konferencje z udziałem studentów wizytowanego kierunku.

Akademia im. Jakuba z Paradyża promuje i wspomaga studentów w działalności zawodowej, między innymi przez organizowane konsultacje doradcze i spotkania z pracodawcami. Studenci filologii polskiej muszą odbyć obowiązkowe praktyki, które mogą być realizowane w różnych miejscach. Ważne jest, że student ma możliwość samodzielnego wyboru placówki, w której będzie je odbywał. Dodatkowo Uczelnia wspiera studentów w wyborze miejsca odbywania praktyk, dzięki bliskiej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Działania skierowane do studentów posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne nastawione są głównie na wyrównywanie szans. Osobom z niepełnosprawnościami w zakresie ruchowym zapewniona jest możliwość korzystania ze wsparcia pracowników Uczelni (asystentów). Uczelnia gwarantuje szeroki wachlarz ofert wsparcia, w tym uwzględniając wsparcie materialne w formie stypendium. Osoby znajdujące się w kryzysach emocjonalnych mogą skorzystać z pomocy psychologicznej. W ramach projektu „Akademia równych szans – zwiększanie dostępności Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim dla osób z niepełnosprawnościami” Uczelnia udziela wsparcia psychologicznego. Dyżury oraz możliwość kontaktu wskazane są na stronie internetowej. Również informacje o możliwości korzystania ze wsparcia jednostka przekazuje za pośrednictwem konta na portalu społecznościowym, co zapewnia szybsze i szersze dotarcie do studentów. Studentom, oferowana jest m.in. pomoc w zakresie praw i obowiązków studenta, w szczególności przedstawianie zainteresowanym studentom informacji dotyczących funkcjonowania i regulacji prawnych obowiązujących w Uczelni, zwłaszcza dotyczących przebiegu toku studiów oraz procedur przyznawania pomocy materialnej. Ponadto ważnym elementem procesu uczenia się jest zapewnienie studentom środowiska stymulującego do rozwoju, co oznacza oprócz zapewnienia odpowiednich warunków studiowania, zapewnienie trudniejszego do empirycznego skategoryzowania, poczucia bezpieczeństwa.

Akademia podejmuje działania w celu przeciwdziałania dyskryminacji. Prowadzone są działania informacyjno-promocyjne w tym zakresie. Na AJP działa Pełnomocnik ds. równego traktowania, który przewodniczy Komisji ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji. Komisja zajmuje się przypadkami

nierównego traktowania m.in. ze względu na płeć, orientację seksualną, wiek, pochodzenie etniczne, wyznanie, poglądy polityczne czy przynależność związkową. Studenci informowani są o zasadach rozwiązywania sytuacji kryzysowych. W razie zaistnienia konfliktu, przemocy lub jakiegokolwiek przejawu dyskryminacji student lub wykładowca informuje o zaistniałym problemie prodziekana Wydziału ds. studenckich osobiście lub za pośrednictwem starosty roku, przedstawiciela Rady Studenckiej.

Istotną częścią systemu wsparcia studentów oraz realizacji ich ustawowych praw jest samorząd studencki, który działa za pośrednictwem swoich organów. Stoją one na straży praw studenta oraz reprezentują studentów przed władzami Uczelni, w tym występują z różnego rodzaju wnioskami i opiniami, delegują przedstawicieli do organów i ciał kolegialnych Uczelni oraz współdziałają z władzami Wydziału w zakresie zarządzania Uczelnią, zapewniania jakości kształcenia oraz rozwoju i doskonalenia wsparcia studentów. Samorządowi zapewniana jest odpowiednia infrastruktura oraz środki finansowe, umożliwiające skuteczne reprezentowanie studentów na forum Uczelni oraz prowadzenie działalności edukacyjnej, promocyjnej, integracyjnej, a także wspierającej. Aktywność ta zapewnia możliwość rozwoju organizacyjnego i przedsiębiorczości. Władze Wydziału bieżąco współpracują z Radą Samorządu Studentów. Przejawia się to m.in. w sprawnej komunikacji i częstych konsultacjach. Widoczna jest partycypacja przy opiniowaniu programu studiów.

Za obsługę administracyjną studentów odpowiada bezpośrednio Dziekanat Wydziału Humanistycznego, świadcząc usługi w sposób skuteczny. Administracja została odpowiednio dostosowana do nowych standardów spełniających obostrzenia sanitarno-epidemiologiczne, szczególnie w zakresie elektronicznego obiegu dokumentów. W ten sposób znacząco ułatwiono korzystanie ze świadczonych usług. Wszelkie ogłoszenia umieszczane są w wirtualnym dziekanacie, tj. w systemie e-HMS, do którego dostęp ma każdy student.

Jednostka dokonuje bieżącej ewaluacji systemu wsparcia studentów m.in. pracy administracji, posiłkując się głównie przeprowadzanymi ankietami wśród studentów. Zauważalny jest zadowalający poziom zaangażowania się studentów w partycypowanie w trakcie procesu ankietyzacji. Widoczne są również podejmowane działania doskonalące, w oparciu o wyniki tych przeglądów. Przykładem wprowadzonych zmian w reakcji na wyniki ankiet dotyczących pracy administracji, było wydłużenie czasu pracy Dziekanatu. Ewaluacja i monitorowanie całego procesu studiowania przybiera również nieformalną formę. W trakcie rozmów i spotkań pomiędzy studentami a pracownikami uczelni oraz w oparciu o udział przedstawicieli studentów w ciałach kolegialnych Uczelni. Ankiety odgrywają ważną rolę w procesie poprawy procedur i pracy Wydziału. Na ich podstawie wypracowywane są rekomendacje w zakresie zmian w programie studiów, w tym modyfikacji treści niektórych zajęć prowadzonych na wizytowanym kierunku.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wielopłaszczyznowe, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci. Wskazane w opisie stanu faktycznego braki nie wpływają na obniżenie propozycji oceny końcowej jako spełnionej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Dostęp do informacji publicznej jest realizowany za pomocą strony internetowej Uczelni i podstrony internetowej Wydziału Humanistycznego Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim. Obie strony są dostępne w wersji polskojęzycznej oraz anglojęzycznej. Uczelnia, zgodnie z wymogami prawnymi dot. instytucji publicznych, prowadzi Biuletyn Informacji Publicznej w oparciu o Scentralizowany System Dostępu do Informacji Publicznej. Na stronie BIP AJP dostępne są wszystkie informacje na temat działalności naukowej i dydaktycznej Uczelni, w tym również regulacji wewnętrznych dotyczących trybów studiów oraz programów studiów, a także wydawane akty prawne. Na stronie Uczelni istnieje możliwość przekierowania na stronę Biuletynu Informacji Publicznej, w celu bezproblemowego odnalezienia wszelkich dokumentów. Wszystkie wymienione źródła nie wymagają posiadania kont ani weryfikacji tożsamości. Strona internetowa Uczelni oraz podstrona Wydziału są utrzymane w przystępnej i przejrzystej formie, a treści są proste do weryfikacji. Ponadto strona zawiera informacje dotyczące m.in. struktury Uczelni, jakości kształcenia, programu wymiany Erasmus+ i MOST, czy wsparcia materialnego. Strona internetowa zapewnia źródło wiedzy dla społeczności akademickiej, jak również dla kandydatów na studia.

Strona internetowa jest dostosowana do osób z niepełnosprawnościami, każdy użytkownik ma prawo do wystąpienia z żądaniem zapewnienia dostępności cyfrowej strony internetowej lub jakiegoś jej elementu. Zapewniona jest możliwość powiększania tekstu, a także dokonanie kontrastu strony. Ponadto strona gwarantuje możliwość korzystania z języka migowego, za pomocą połączenia z tłumaczem od poniedziałku do soboty, w godzinach 8:00 – 17:00. Strona ma również przystosowaną

do potrzeb wielu osób wersję mobilną, dzięki której w łatwy sposób można korzystać z niej np. na smartfonach. Prowadzona polityka informacyjna w tym zakresie jest wyczerpująca.

Akademia realizuje politykę informacyjną z uwzględnieniem zasad transparentności i dostępu do informacji dla wszystkich zainteresowanych. Informacje o rekrutacji i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach są w pełni dostępne i sprofilowane zgodnie z potrzebami określonych grup odbiorców. Uczelnia przez wykorzystanie licznych kanałów informacyjnych zapewniają dostęp szerokiemu gronu użytkowników do informacji, które są łatwo dostępne, język komunikacji dostosowany jest do charakterystyki każdej przestrzeni.

Publikowane na podstronie internetowej Wydziału informacje są czytelne zarówno dla kandydatów, jak i studentów. Krok po kroku pokazują ścieżkę i to, co należy wiedzieć od momentu rozpoczęcia ubiegania się o miejsce na studia, aż po etap studiowania. Wskazane są więc zarówno procedury rekrutacji (w tym jej terminarz), jak i cele kształcenia, opisany jest proces nauczania i przyznawane tytuły zawodowe. Ponadto udostępniony jest spis pracowników jednostki wraz z zawartą sylwetką oraz danymi kontaktowymi. Na stronie dostępne są: harmonogram zajęć dla każdego z kierunków oraz terminarz konsultacji (dyżurów) nauczycieli akademickich.

Akademia im. Jakuba z Paradyża zapewnia studentom dostęp do informacji dotyczących kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Wskazane informacje przekazywane są w obiegu wewnętrznym, jak i ogólnodostępnym.

W poniższej tabeli przedstawiono, które informacje zostały umieszczone na stronie internetowej uczelni.

Lp.	Zapewnienie informacji na stronach internetowych	TAK/NIE
1.	Sylwetka absolwenta (cele kształcenia, w tym wskazanie obszarów zatrudnienia/branż zawodowych i możliwości dalszego kształcenia).	TAK
2.	Przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe	TAK
3.	Zasady rekrutacji	TAK
4.	Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym	TAK
5.	Zasady uznawania efektów uczenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym	TAK
6.	Kierunkowe efekty uczenia się	TAK
7.	Aktualne programy studiów	TAK
8.	Sylabusy	TAK
9.	Kompletność sylabusów	TAK
10.	Zasady przeprowadzania i zaliczania praktyk zawodowych	TAK
11.	Zasady dyplomowania (kryteria merytoryczne)	TAK
12.	Erasmus	TAK
13.	Most	TAK
14.	Informacje o wykładowcach (w tym godziny konsultacji i możliwości kontaktu)	TAK
15.	Harmonogram zajęć	TAK
16.	Regulamin studiów	TAK
17.	Pomoc materialna i sprawy bytowe	TAK
18.	Informacje dla studentów niepełnosprawnych	TAK
19.	Biuro Karier	TAK
20.	Dane dotyczące losów zawodowych absolwentów	TAK
21.	Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia (w tym o wyniki ankietyzacji studentów).	TAK

Bieżące monitorowanie dostępności do informacji odbywa się w drodze bezpośredniego kontaktu studentów i przedstawicieli Rady Studentów z prodziekanem ds. studenckich. Wykorzystywane są przy tym ankiety oraz wspomagająco analizuje się treści komentarzy w mediach społecznościowych Uczelni. W przypadku strony internetowej Akademii prowadzone są działania w oparciu o sugestie użytkowników oraz wyniki ankiet.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej, klarownej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Zakres przedmiotowy oraz jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W AJP funkcjonuje w oparciu o uchwałę Senatu Uczelni System Zapewniania Jakości Kształcenia, który ma następującą strukturę organizacyjną: Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowy Zespół ds. Programów Studiów, Zespół ds. Monitoringu Kariery Zawodowej Absolwentów. Na Wydziale Humanistycznym (WH) działa siedmioosobowy Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (WZJK), powołany odpowiednim zarządzeniem rektora, Wydziałowy Zespół ds. Programu Kształcenia (WZPK) oraz Zespół ds. Programów Studiów na kierunku filologia polska I stopnia i Zespół ds. Programów Studiów na kierunku filologia polska II stopnia. Wymienione zespoły wykonują zadania, sformułowane w zarządzeniu rektora nr 72/0101/2020 z 29 września 2020 r. Nadzór organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów sprawują dziekan

i prodziekan WH. Natomiast kolegium dziekańskie pełni funkcję doradczą w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia. Określone zostały w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności tych osób.

Projektowanie, zatwierdzanie programów studiów oraz ich doskonalenie odbywa się zgodnie z wytycznymi określonymi w odpowiedniej uchwale Senatu AJP. Program studiów zatwierdza senat po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu studenckiego.

Zmian w zakresie programów studiów dokonują wydziałowe zespoły ds. programów studiów na kierunku filologia polska I i II stopnia. Koordynatorzy projektują programy poszczególnych zajęć. Jeśli uznają to za konieczne, aktualizacje sylabusów w zakresie treści, metod kształcenia i literatury są wprowadzane co roku. Ponadto dziekan WH obliuguje do aktualizacji sylabusów. Np. wprowadzenie nowych standardów kształcenia nauczycieli zaowocowało m.in. przebudową zajęć z *literatury dla dzieci i młodzieży* oraz poszerzeniem treści nauczania w module psychologiczno-pedagogicznym. W projektowaniu programu studiów uwzględniane są technologie informacyjne oraz innowacje dydaktyczne. Uobecniają się one w aktualizowanych wciąż treściach programowych zajęć z *technologii informacyjnych*; w zajęciach z bloku językoznawczego, na których pojawiają się treści z wykorzystaniem zasobów cyfrowych, słowników internetowych czy praca z podręcznikiem multimedialnym na zajęciach z dialektologii. Prezentacje multimedialne są też formą pojawiającą się na innych zajęciach, tak jak kształcenie umiejętności poszukiwania różnorodnych źródeł bibliotecznych, w tym korzystania z Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej. Przyjęcie na studia odbywa się na podstawie corocznie podejmowanej uchwały senatu w oparciu formalnie ustalone warunki i kryteria kwalifikacji. WZJK dokonuje raz w roku wielokierunkowej analizy programu studiów, opracowując i upubliczniając sprawozdanie ze swej działalności, poprzedzone spotkaniami zespołu ds. jakości na kierunku filologia polska. Analiza obejmuje monitorowanie programów studiów i ich opisów w postaci efektów uczenia się zgodnie z PRK, ocenę efektów uczenia się, diagnozowanie procesów kształcenia poprzez ustalenie ich słabych i mocnych stron, zasady dyplomowania uwzględniające zakres tematyczny, sposób przeprowadzania i zasady egzaminów dyplomowych, zasady przygotowania i oceny prac dyplomowych, zasady zatwierdzania tematów prac dyplomowych, hospitacje zajęć dydaktycznych, włączenie pracodawców w proces budowy programów kształcenia, ocenianie efektów praktyk dokonywanych wspólnie przez przedstawicieli Uczelni i placówki oświatowe, edukacyjne, kulturalne. W każdym z tych obszarów formułowane są ewentualne zalecenia, które potem są omawiane na poziomie zespołów ds. programu studiów, wydziału oraz na poziomie uczelnianym w odpowiednich komisjach.

W analizie jakości kształcenia pomocne są anonimowe ankiety, które studenci wypełniają pod koniec każdego semestru. Informacje zwrotne od studentów w zakresie ocen poszczególnych zajęć są publikowane na stronie wydziału. Są też analizowane przez kierowników zakładów oraz dziekana. Monitorowana jest również jakość kształcenia zdalnego; w okresie dominacji form zdalnych prowadzone zajęcia zawierały specjalne linki, które pozwalały kierownikom zakładów, dziekanowi czy prorektorowi je obserwować. Jednakże stosowane procedury nie są w pełni skuteczne, gdyż nie doprowadziły do zdiagnozowania nieprawidłowości wskazanych w kryteriach 1-2 oraz 3 i 4. Dotyczą one skuteczności kompleksowej analizy koncepcji kształcenia i jej zgodności ze standardem kształcenia nauczycieli, pełnej oceny programu studiów i jego realizacji, konieczności doprecyzowania zasad rekrutacji na studia II stopnia, nieprawidłowości w obsadzie niektórych zajęć.

W ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni oraz interesariusze zewnętrzni. Np. na wniosek studentów opracowano na studiach II stopnia pogłębioną kontynuację programu zajęć z *logopedii*. Natomiast wpływ otoczenia zewnętrznego uwidocznił się chociażby we wprowadzeniu

zajęć z języka polskiego jako obcego/drugiego adresowanych zwłaszcza do osób z doświadczeniem migracyjnym i przeżywającym skutki wojny w Ukrainie.

Wnioski płynące z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do doskonalenia tegoż programu, również pod kątem kształcenia na odległość, najnowszych osiągnięć dydaktycznych oraz nowoczesnych technologii.

Jakość kształcenia na kierunku filologia polska podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej, której wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości na tym kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wybranych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Oceny te jednak nie są w pełni skuteczne, nie prowadząc do zdiagnozowania nieprawidłowości skutkujących obniżeniem oceny w kryteriach 1-2 oraz 3 i 4.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Wskazane wyżej działania nie przekładają się w zupełności na jakość kształcenia. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Propozycja oceny kryterium spełnione częściowo wynika z nieprawidłowości dotyczących diagnostycznie nieskutecznej oceny programu studiów i jego realizacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

1. Realizacja na kierunku obowiązków wynikających z Uczelnianego System Zapewniania Jakości Kształcenia, prowadzących do diagnostycznie skutecznych ocen koncepcji kształcenia, programów studiów i ich realizacji oraz zgodności z wymaganiami prawa powszechnie obowiązującego.
2. Podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

prof. dr hab. Stanisław Uliasz

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226);
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);
5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 661);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218);
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. z późn. zm. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.;
9. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 890).

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiającą studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiając uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

